Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda" 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXV. Ч. 251. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го ЛИСТОПАДА 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, NOVEMBER 3, 1979 No. 251. VOL. LXXXV.

ПЛЯНУЮТЬ ВІДЗНАЧЕННЯ ПРОФ. ДОБРЯНСЬКОГО З НАГОДИ 30-РІЧЧЯ ЙОГО ПРЕЗИДЕНТУРИ В УККА

Ню Йорк, Н. Й. — Екзекутива Українського Конгресового Комітету Америки приготовляє врочисте відзначення проф. Лева Е. Добрянського з нагоди 30-річчя його президентури в УККА.

В обіжнику до Відділів УККА, в якому підписані о. шамб. Роберт Москаль, екзекутивний віцепрезидент УККА та мгр Іван Базарко, адміністративний директор УККА, Екзекутива УККА повідомила:

„Як всім нам відомо на ІУ-му Конгресі УККА в 1949 році проф. Лев Добрянський був обраний вперше президентом УККА. З того часу минає вже 30 років. На всіх дальших Конгресах УККА від У до XII, проф. Добрянський був постійно перевибраний президентом.

„За 30 літ на своєму пості він віддав дуже багато праці для закріплення українських самостійницьких позицій в американському публічному житті. Про його конструктивну працю знає уся українська еміграція. Знають і в Україні. Ми ж є органічною частиною української цілости і з цього факту випливають очевидно і наслідки, а в першу чергу наша співвідповідальність за майбутнє українського народу. Москва та її експозитура — так званий уряд УССР — на кожному кроці втручається в українське життя у вільному світі, намагаючись його проникати і порядкувати. Ті заходи Москви-Києва, мусимо спільними зусиллями відбивати. Це ж і робить проф. Лев Добрянський на протязі 30-ти років.



Проф. д-р Лев Добрянський

„Зваживши вищесказане, Екзекутива УККА рішила відзначити проф. Лева Добрянського бенкетом. Цей бенкет відбудеться у суботу, 8-го грудня ц. р. у залі готелю Рузвелт, що міститься при 45-ій вулиці і Медісон евеню."

У дальшому Екзекутива закликає Відділи до всебічної співпраці для успішного відзначення довголітнього і заслуженого провідника УККА.

Як відомо, д-р Добрянський — це професор економії в Джорджтавнському університеті з 1949 року. Він теж — директор Інституту для Порівняльних Політично-Економічних Студій при цьому ж престижовому університеті. Він — голова Крайового Комітету Поневолених Націй. Він автор численних книжок та наукових праць, і учасник різних американських і міжнародних з'їздів та конференцій, як теж частий свідок у різних переслухуваннях в американському Конгресі.

Підготовою бенкету займається Президія Екзекутиви УККА.

У МЕНОР КОЛЕДЖІ ВІДБУЛАСЯ ВСЕАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ШКІЛ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Дженкінтавн, Па. (є.ф.). — Тут у Менор Джуніор Коледжі, що є під керівництвом Сестер Василіянок, відбулася в суботу й неділю, 20-го і 21-го жовтня ц. р. чергова Всеамериканська Конференція вчителів, директорів та інспекторів Шкіл Українознавства Шкільної Ради при УККА при співучасті Централі Опікунів Шкіл Українознавства.

Учасники Конференції почали з'їжджатися ще в п'ятницю, 19-го жовтня, яких гостинно зустрічав організатор і господар Конференції, директор Богдан Тодорів із „Нашої Української Школи" при Осередку СУМ-А у Філядельфії. До пізньої ночі гуторили українські вчителі про справи рідного шкільництва, обмінювалися думками, досвідом і тими питаннями, які заплянowано на дводенну Конференцію.

Перший день Конференції

Конференцію відкрив голова Шкільної Ради д-р Роман Дражньовський, по-



Митрополит-номінат о. прел. Мирослав Любачівський вітає учасників Конференції

просив о. Ярослава Федика, пароха української католицької церкви у Трентоні, провести молитву, а д-ра Євгена Федоренка, заступника голови Шкільної Ради — керувати першою сесією.

Д-р Олекса Біланюк, голова „Рідної Школи" у Філядельфії, привітав учасників Конференції та зазначив, що хоч ця школа ще не входить у систему Шкільної

(Закінчення на стор. 4)

Продовжуються Високошкільні Курси Українознавства

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка і Делегатура УВУ при співпраці Шкільної Ради продовжують у цю суботу, 3-го листопада, Високошкільні Курси Українознавства, які відбудуться в приміщенні Пластового Дому при Другій евеню в Ню Йорку. Початок о 3-ій год. по полудні. Відбуватимуться такі лекції: д-р В. Лев — „Вступ до етнографічних студій", д-р Є. Федоренко — „До історії модернізму в українській літературі".

Минулого тижня в п'ятницю, 26-го жовтня, відбулося відкриття Курсів, на якому промовляв ред. Антін Драган на тему: „Законна відповідальність преси в Америці".

Вписи на Курси продовжуються до 11-го листопада. Зареєструватися можна на такі предмети: українська мова й література, етнографія, журналістика, географія та педагогіка. Реєструватися можна в канцелярії НТШ або після лекцій.

МОСКВА БУДУЄ НОВІ МОРСЬКІ БАЗИ НА КУБІ

Вашінгтон, Д. К. — Згідно з повідомленням „Юнайтед Прес Інтернешенал", американські розвідчі чинники подали, що совєтські інженери і техніки почали будувати другу морську базу на Кубі, а саме в Сієнфуґос.

Це повідомлення також підтвердив державний секретар Сайрус Венс під час його зустрічі з представниками еспано-американської громади. Він, як також інші речники Державного департаменту, твердять, що їм не відомо для яких цілей Москва будує другу морську базу в Кубі, але на їхню думку ця розбудова нових баз в нічому не порушує совєтсько-американського порозуміння в справі Куби.

Одначе, на пресовій конференції, що відбулася після зустрічі з еспано-американськими представниками, — Венс заявив, що, правдоподібно, нові розбудови в Сієнфуеґос мають служити схоронищем для совєтських підводних човнів, які мають атомові ракети.

Державний секретар Венс також заявив, що за останній місяць совєтські військові частини в Кубі обмежили дещо свої військові вправи, як теж зменшено комунікацію між поодинокими совєтськими частинами та командою, що вказує, — за словами Венса, — на совєтське намагання зменшити діяльність військової бригади на Кубі і тим самим зменшити критику в Америці під час переслухань в справі САЛТ II.

Сенатор Ричард Стовн, демократ з Фльориди, який перший звернув увагу на присутність совєтської військової бригади на Кубі, заявив, що всі міркування про „відсутність небезпеки" зі сторони совєтської військово-бойової частини в Кубі — заперечені в цілості розбудовою нової совєтської морської бази в Сієнфуеґос.

Померла Меймі Айзенгавер, вдова по президентові Двайтові Д. Айзенгаверові

Вашінгтон. — У четвер, 1-го листопада, тут у військовому шпиталі Волтер Рід померла на 83-му році життя Меймі Айзенгавер, вдова по президентові та генералові Двайтові Д. Айзенгаверові, який помер 10 років тому. Меймі Айзенгавер, яка народилася 14-го листопада 1896-го року в Бун, Айова, похоронять у суботу, 3-го листопада, в Абеліні, Канзас, де на малому цвинтарі біля Бібліотеки ім. Айзенгавера похований теж президент Айзенгавер, головнокомандувач союзними військами в Европі під час Другої світової війни.

Меймі Давд вийшла заміж за лейтенанта Двайта Д. Айзенгавера в 1916 році і протягом їхнього подружнього життя завжди задовольнялася ролею його дорадниці, дбаючи, щоб головну увагу засоби масової інформації звертали на її мужа, а не на неї.

Меймі Айзенгавер перебувала в шпиталі Волтер



Меймі Айзенгавер

Рід від 25-го вересня ц. р., коли потерпіла крововилив у мозок.

Вона залишила сина Джона, колишнього полковника піхоти, чотирьох внуків і чотирьох правнуків, як теж сестру. Внук Дейвид Айзенгавер — це муж Джулі Ніксон, дочки колишнього президента Ричарда Ніксона.

Демонстранти намагалися захопити американську амбасаду в Сан Сальвадор

Сан Сальвадор, Сальвадор. — Згідно з повідомленням „Ассосіейтед Прес" з 30-го жовтня ц. р. понад 300 сальвадорських лівих демонстрантів, стріляючи з револьверів та автоматів, старалися силою захопити великий комплекс американської амбасади в Сан-Сальвадорі. Офіційні повідомлення подають, що вартові, а саме члени американської морської піхоти та регулярні сальвадорські військові частини, уживаючи „сльозоточивого газу", відбили напасників, які старалися перелізти через високу залізну огорожу навколо американської амбасади. Двох американських вояків легко поранено.

Немає вісток, чи були ранені серед напасників. Цілий напад тривав понад 45 хвилин, в саме полудне, але сальвадорські вояки прибули дуже швидко на поміч американцям. Американський амбасадор, Френк Дж. Девайн, був на обіді в своїй резиденції, одначе заступник амбасадора, Ричард Говард, негайно покликав поліцію та військові частини. Перед амбасадою розкинено протиамериканські летючки з написами, „Геть з імперіялізмом", „Ми хочемо жити в мирі" і т. п.

Тим часом ліві активісти, які придержали 12 „закладників" в Міністерствах Праці і Економії, захопили також Міністерство Освіти та затримали 20 урядників та відвідувачів в Міністерстві.

У Вашінгтоні урядові чинники заявили, що американський уряд обіцяв дати значну допомогу, щоб допомогти поміркованому теперішньому урядові сконсолідувати свою владу та відбити напади лівих елементів, яким допомагає та яких інспірує Москва через своїх „заступників" в Кубі.

Курдські повстанці знову захопили іранське місто

Мегабад, Іран. — Біля 1,000 курдських повстанців, прихильників Курдської Демократичної партії, знову захопили гірське іранське місто Мегабад, з якого їх шість тижнів тому усунули військові відділи Аятолли Хомейні.

Портрети курдського духового лідера Шейха Еззедіна Госсейні тепер видніють на усіх площах і вулицях міста, а великі натовпи народу читають розвішані командою курдських повстанців великі пляката. Приготовляють також велику масову демонстрацію курдів, метою якої є заставити центральний уряд, а зокрема Революційний Комітет Хомейні, розпочати переговори з курдами для розв'язки курдської національної проблеми.

АРҐЕНТИНСЬКА ПРЕСА ОБШИРНО КОМЕНТУЄ ЗАЯВУ ПАПИ

Буенос Айрес, Арґентина. — Не зважаючи на негодування правлячої військової хунти, преса Арґентини обширно поінформувала читачів про звернення Папи Івана Павла II до урядів Арґентини і Чіле, щоб вони вияснили справу пропавших без вісті осіб і політичних в'язнів. Минулого тижня хунта була заборонила арґентинській пресі публікувати обвинувачення Міжамериканської Комісії Прав Людини щодо порушень владою основних прав людини.

Як уже інформовано, Папа звернувся із закликом до урядів Арґентини і Чіле під час проповіді на площі св. Петра у Римі минулої неділі, 28-го жовтня. У цей час у Римі перебували деякі католицькі єпископи з Арґентини, серед них єпископ Хайме де Неварес, співголова Постійної асамблеї прав людини, екуменічної організації, яка слідкує за порушенням прав людини.

У міжчасі Міжамериканська Комісія Прав Людини предложила свій звіт Генеральній Асамблеї Організації Американських Держав (ОАС), яка відбуває наради у Ля Паз, Болівія. У цьому звіті Комісія обвинувачує арґентинські власті в арештах, тортурах та у переслідуваннях членів релігійної секти Свідки Єгови. Крім того звіт підтверджує, що багато заарештованих осіб прямо пропадають і їх доля невідома. У звіті є рівнож обвинувачення проти урядів Чіле, Уругваю і Парагваю, на підставі яких Асамблея засудила ці країни відношенням голосів 19 до 2. Ці країни не дозволили членам Комісії перевірити обвинувачення на їхній території. Арґентина дала дозвіл членам Комісії на двотижневе перебування в тій країні минулого вересня.

Згідно з твердженнями різних міжнародних гуманітарних груп, в Арґентині „зникло" біля 6,000 осіб після того, як їх власті заарештували. Більшість з них, — твердять представники уряду, — це скрайнє-ліві терористи, які гуртуються у т. зв. Народній Революційній Армії та у пероністичному русі Монтенеро.

Деякі британські робітники критикують китайського лідера за вихваляння прем'єра Тачер

Лондон. — Пресові агентства інформують, що група британських робітників виступила з гострою критикою проти Гуа Гуофенга, голови Комуністичної партії і прем'єр-міністра Китайської Народної Республіки, який, перебуваючи з офіційною візитою у Великій Британії гостро атакував совєтських „геґемоністів" і „експансіоністів", вихваляючи при тому британського прем'єр - міністра Марґарету Тачер за її мужню поставу і за перестерігання західнього світу перед совєтською військовою загрозою.

У середу, 31-го жовтня ц. р., прем'єр Гуа, з численною китайською делегацією і представниками британського уряду, відвідав цвинтар Гайгейт, де він поклав вінок на гробі Карла Маркса. Коли він виходив з цвинтаря, китайського лідера перестріла група британських робітників, а делеґовані цією групою особи заявили Гуа Ґуофенґові, що вони не схвалюють його похвальних заяв на адресу британського прем'єра Марґарети Тачер. „Ми думали, — заявив кореспондентам голова делеґації робітників Майкел Томас, — що коли він (Гуа) зустрічається з пані Тачер і хвалить її поступовання, скріплюючи тим самим її престиж, то вже найвищий час, щоб він нарешті також зустрінув кількох дійсних робітників". При тому він додав, що Карл Маркс напевно „перевернувся б у гробі", якщо б він побачив, що прем'єр Гуа переговорює з жінкою, яка намагається тримати заробітні платні робітників на дуже низькому рівні.

Цього ж дня по полудні китайський гість і його делегація відлетіла до місцевості Дербі в центральній Англії, щоб запізнатися там з британською залізничною технологією і оглянути фабрики „Роллс-Ройс", де виробляють також модерні військові літаки.

Націоналісти й комуністи об'єднуються проти в'єтнамських наїзників в Камбоджі

Бангкок, Таїлянд. — Націоналістичні та комуністичні („Хмер Руж") партизани об'єдналися в спільних військових акціях проти в'єтнамських наїзників та провадять затяжні бої в гористих околицях Камбоджі біля границі Таїлянду, — згідно з повідомленням світових пресових аґенцій.

Бої в Камбоджі у великій мірі спричиняються до збільшення числа втікачів, які хворі і виголоджені втікають до Таїлянду. Урядові кола Таїлянду повідомляють, що біля 60,000 втікачів з Камбоджі чекають на переселення з Таїлянду до інших країн світу.

Військові частини теперішнього уряду Камбоджі, піддержувані в'єтнамськими частинами, стараються зліквідувати комуністичних партизанів колишнього прем'єра Поля Пота, які далі скриваються в горах між Таїляндом та Камбоджею і безнастанно нападають на урядові війська і поліцію, як теж на в'єтнамські військові з'єднання.

Націоналістична група, що називає себе „Вільною Камбоджею", нараховує біля 70,000 членів, тоді коли прихильники і члени „Хмер Ружу" мають біля 100,000 озброєних повстанців.

Одначе спеціялісти у справах Камбоджі сумніваються, чи ця коаліція зможе вигнати в'єтнамців, яких в Камбоджі під сучасну пору нараховується понад 200, 000, але ці партизани становлять поважну перешкоду для просовєтського режиму в Камбоджі.

Режими в Ганої та Пном Пені обвинувачують Таїлянд і міжнародні допомогові організації, що вони нібито допомагають повстанцям, а головно комуністичним партизанам Поля Пота, якого досі піддержує запеклий ворог В'єтнаму, червоний Китай.

Представники допомогових організацій заперечують ці закиди, та заявляють, що вони дають поміч всім, хто втікає з Камбоджі, та що вони не мають наміру чи фізичної спроможности перевіряти всіх, хто втікає до Таїлянду, бо їх завдання є гуманітарне, а не політичне.

У МЮНХЕНІ ПОМЕР СВ. П. РЕД. ЗЕНОН ПЕЛЕНСЬКИЙ

Мюнхен, Німеччина. — З баварської столиці Мюнхену наспіла сумна вістка, що там у вівторок, 30-го жовтня 1979 р. помер на 77-му році життя після довшої хвороби св. п. ред. Зенон Пеленський, відомий журналіст-публіцист і громадсько-політичний діяч.

Зенон Пеленський народився в 1902 р. в Галичині. Він був членом основником Організації Українських Націоналістів, в'язнем польських тюрем у 1935-39 рр. діячем УНДО, берлінським кореспондентом газети „Діло" (1926-28), співробітником журналу „Розбудова Нації" у Празі (1928-35), головним редактором націоналістичного тижневика „Український Голос" у Перемишлі (1928-29), кореспондентом багатьох українських газет в Европі і за океаном, в тому також кореспондентом „Свободи".

На еміґрації у Мюнхені був головним редактором націоналістичного тижневика „Українська Трибуна" (1946-47) і „Українського Самостійника" (1950). Від 1955 до 1967-го року був членом редакції „Радіо Свобода" і співробітником ба-



Св. п. Зенон Пеленський

гатьох газет та журналів, що появляються у країнах вільного світу. У 1967-1969 був головою Спілки Українських Журналістів в Німеччині і активно цікавився громадським та політичним життям українців на поселеннях, беручи особисто участь у багатьох конгресах і з'їздах.

Покійний осиротив дочку Марту, яка тепер перебуває в Австралії, та ближчу й дальшу родину. Похорони св. п. Зенона Пеленського мали відбутися в Мюнхені на місцевому цвинтарі Вальдфрідгоф.

СЕНАТОР ГАЙНЦ ДАЛЬШЕ ДІЄ В ОБОРОНІ Л. ЛУК'ЯНЕНКА



Стоять (зліва): Уляна Мазуркевич, Христя Сеник, сенатор Джом Гайнц, Віра Андрейчик і Орися Гевка.

Філядельфія. (Христя Сеник). — Філядельфійський Комітет Оборони Національних і Людських Прав в Україні зустрічався двічі зі своїм пенсильвенійським республіканським сенатором Джоном Гайнцом для обміркування з ним справи звільнення Левка Лук'яненка, засудженого на десять років тюрми і п'ять років заслання. Він перебуває тепер у жахливих умовинах мордовського табору.

У висліді ділових розмов сенатор Гайнц приобіцяв написати листа до Л. Брежнєва. Крім цього приобіцяв звернутися до всіх своїх колеґ-сенаторів з проханням щоб і вони підписали цього листа. На доказ додержання своєї обітниці сенатор Гайнц переслав копію листа Уляні Мазуркевич, голові Філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав в Україні. Сенатор Гайнц і його колеґи-сенатори в листі до Леоніда Брежнєва висловлюють затривоження другим із черги засудом Левка Лук'яненка і прохають його негайно звільнити.

Було б побажаним, щоб українська спільнота в ЗСА зверталася до своїх сенаторів, щоб вони долучили свої підписи під листом сенатора Джона Гайнца.

Реченець підписування листа до Брежнєва минає 7-го листопада 1979 р. До 30-го жовтня вже підписало 17 сенаторів.

З приємністю доводиться ствердити, що сенатор Гайнц завжди прихильно ставиться до своїх починів Філядельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав в Україні.

Громадяни Чехо-Словаччини запротестували перед Папою проти переслідування релігії у їхній країні

Прага, Чехо-Словаччина. — Пресове агентство Ройтерса інформує, що 350 громадян Чехо-Словаччини написали листа до Папи Івана Павла II, протестуючи в нім проти переслідування релігії у їхній країні. В інформації говориться, що комуністична влада не тільки переслідує вірних і застосовує супроти них різні шикани, але також арештує священиків й інших служителів Церкви, закидаючи їм, що вони, мовляв, перешкоджають офіційним урядовим чинникам контролювати релігійне життя чехословацьких громадян. Крім цього, підсудних обвинувачують у багатьох інших „злочинах".

Найбільше, однак, терплять ті вірні, які відкрито виступають проти антирелігійні кампанії комуністичної влади і засуджують таке поступування поліційних чинників.

Одним із засуджених священиків є о. Йосеф Зверіна, якому чехо-словацький суд закинув співучасть у праці громадської групи оборони прав людини у Чихо-Словаччині і те, що він паніше підписав декларацію, названу „Хартія 77", — говориться у згаданій інформації, базованій на римо-католицьких джерелах з Праги.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

КҐБ — схоплювач втікачів

До своїх попередніх безчисленних злочинів, доконуваних однаково на території Совєтського Союзу, як і поза тією територією, ославленний совєтський КҐБ — Комітєт Ґосударственной Безопасності — добавив ще один: 39-річного литовського спортовця, за офіційною титулятурою ,,майстра совєтського гребного спорту",Володислава Чессіонаса, який в серпні ц. р. втік на летовищі у Франкфурті у дорозі на міжнародні веслярські змагання у Дуісбурґу, зголосився до західньонімецької поліції і негайно отримав політичний азиль, того литовського втікача схопили совєтські агенти і насильно вивезли назад до СССР. Генеральний прокуратор Західньої Німеччини Курт Райман заявив офіційно, що німецькі власті мають ,,безперечні докази, що Чессіонаса схопили насильно агенти тайної совєтської служби і присилували залишити цю країну проти його волі".

За втечу совєтського громадянина за кордон, та ще й нагородженого золотою медаллю на Олімпійських ігрищах у 1972-му році, Чессіонасові грозило обвинувачення у ,,державній зраді", за що в СССР засуджують навіть на кару смерти. Але кремлівські правителі, мабуть, рішили, що краще не давати пального антисовєтській пропаганді на Заході і пощадили ,,зрадника". У ,,Літературній газеті", яка займається всіма справами, за вийнятком літератури, появилося ,,інтерв'ю" із Володиславом Чессіонасом, в якому той повторив продиктовану йому пішічну байку, придуману спецами у совєтській тайній поліції: не Чессіонас втік до Західньої Німеччини, а його насильно схопили німецькі агенти і йому пощастило втекти та вернутися ,,на родіну". Як довго і де саме лікувався названий литовський спортовець — не сказано, але німецька амбасада у Москві отримала анонімний телефон російською мовою, що Чессіонас перебуває у в'язничному шпиталі з різними ранами, що їх зазнав при його схопленні з Німеччини, між ними — заламання лобини.

Схоплення того литовського втікача характеристичне для метод, що ними совєтські власті традиційно користуються у поборюванні всякого спротиву: це виключно тільки фізичні насильницькі методи. Пригадаймо, що коли три мільйони осіб втекли із Східньої Німеччини до Західньої, то з наказу від Москви східньонімецькі комуністи здвигнули в серпні 1961 року внутрішній ,,мур ганьби" в Берліні, що поділив те місто — по нинішній день. Щораз нові втечі совєтських видатних осіб, між ними — в останньому часі — членів Московського ,,Большого" балету та інтелектуалів різних ділянок, сердять і хвилюють Москву. Замість застосувати єдино правильний засід проти такого явища, а саме, дати своєму комунізмові ,,людське обличчя", за висловом чехо-словацького Александра Дубчека, замість дати свободу вислову думки та творчости, совєтський диктаторський режим намагається силою зламати, зліквідувати кожний порух спротиву. Ясно, що це спричинює тільки дальшу реакцію, поглиблює ненависть до режиму і на місце поліквідованих жертв терору приходять нові, ще завзятіші вороги режиму.

Це яскраво проявилося і проявляється на прикладі України. Вбивство Петлюри, Коновальця, Ребета, Бандери, вбивство мільйонів селян штучно спричиненим голодом, запроторення і щораз дальше запроторювання тисячів українських людей до тюрем, на заслання, до психушок, не зліквідувало і не зліквідує природного і стихійного гону української людини до волі. Кожна диктатура у всесвітній історії давала докази жалюгідної короткозорости, що її джерелом є задурманення власною владою, віра у свою всесильність і тривкість, віра в єдиноспасаємість фізичних засобів зберігання себе при владі, зберігання терористичного режиму. Всі імперії, здвигнені на таких основах, провалилися. Провалиться й совєтська імперія, бо вбивствами, схоплюванням людей, фальшами, брехнею і фізичним терором не можливо тривко запевнити існування жадній державі, жадному режимові.

Схоплювання втікачів із СССР може й відстрашить декого від думки втікати. Але поглибить ненависть до режиму в усіх тих, які бажали би втекти. А таких є в СССР мільйони.

Панас Феденко

КИТАЙ ,,ВІДКРИВ ЕВРОПУ"...

В історії імперій різних часів помічаємо повторення тієї самої мрії: панування над цілим світом. Ця ідея жила у фантазії Олександра Македонського, що дійшов до границь Індії і вмер у поході 323 року перед нашою ерою.

Владу над світом хотіли здобути римські імперіялісти (imperium — значить влада, панування), коли в першому столітті нашої ери Рим мав свої легіони в Британії на Заході і на берегах Евфрату й Нілу на Сході. І володар азійських гунів Аттила (434-453) та великий хан Темуджин або Джинґ-Ґіз-Хан Монголії, прямували до панування над світом.

Ця мрія полонила й фантазію інших володарів великодержав. Монархи Китаю і султани турецькі мали переконання, що їм належить панування над світом і що народи, незалежні від їхніх імперій, — це ,,збунтовані піддані".

В царстві Московськім (від 1721 року в ,,Російській імперії) ідея панування над світом мала перше релігійну окраску: ,,Москва — Третій Рим", як охорона правдивого християнства супроти ,,невірних" і ,,єретиків". Але згодом ця ідея оформилась політично. Навіть у Ф. Достоєвського, в його ,,Дневнику Писателя" 1881 року знаходимо слова: ,,В Азію, в Азію"! То був поклик до поширення царської імперії на Сході.

Ця ідея мала відгук і в ,,темних інстинктах" народної маси. Замолоду мені доводилось чути слова пісні, яку співали солдати, ідучи на муштру або з муштри:

,,Наша матушка Расєя всєму свєту голова"...

Поза пропаґандними фразами про свободу, суверенність і рівність усіх народів, російський імперіялізм ожив у революційній, большевицькій формі, і досягнув своїх вершин після Другої світової війни. Не було впину для поширення ,,совєтського" імперіялізму на заході. Але на сході в Азії з'явилася сила, ідейно споріднена, однак явно ворожа до совєтської імперії: комуністичний Китай. ,,Великий предсідник" Мао не схотів бути ,,сателітом" Москви. І теоретично Мао відділився від російського та західньоевропейського комуністичного руху, що вважає пролетаріят індустріяльних країн за рішальну силу в будівництві комунізму. Мао поставив на перше місце в революційному русі убоге селянство, кероване дисциплінованою партією та ідейно вишколеним військом. У голові Мао ожила традиційна національна гордість, віра, що Китай стоїть культурою вище від інших народів, яких віддавна китайці називали ,,варварами".

Ця віра наробила багато шкоди господарству комуністичного Китаю. Мао хотів ,,догнати й перегнати" індустріяльні країни Західньої Европи й Америки власними, китайськими силами. То був ,,стрибок" вгору через створення малих індустріяльних підприємств. Цей експеримент кінчився великою невдачею.

Мао ставився вороже і з погордою до західніх форм культури й цивілізації. Навіть музику Бетговена визнано в Китаї за ,,реакційну"... Так дійшло, з волі ,,великого учителя", до ,,культурної революції" від 1966 року: недоуки й неуки вважали, що в ,,червоній книжечці" Мао Зедонґа міститься вся мудрість світу. Вони ганьбили професорів, які кликали молодь пильно вчитися. Вже перед своєю смертю 1976 року Мао побачив свої помилки. Але його міністри боялися сказати деспотові правду ввічі.

Після смерти великого вождя та учителя почався в Китаї рух, подібний до совєтської ,,десталінізації" після смерти Сталіна 1953 року. 70-літній Денґ Шіаопінґ, переслідуваний в час ,,культурної революції", дає тепер напрям реформам у комуністичному Китаї. За ним іде й вірний ,,соратник" померлого вождя — Ґуа Ґуофенґ, — що належить до молодшого комуністичного покоління. Ґуа — прем'єр уряду і голова китайської компартії.

Ці вожді Китаю відкинули примхи Мао Зедонґа, котрий ставився вороже до західньої ,,буржуазної" цивілізації і до її різноманітних форм: тепер у Китаї п'ють Кока-Колу, слухають модерну музику і молодь у містах старанно вчиться танцювати способом ,,капіталістичним". Жіноцтво комуністичної ,,нової кляси", що має чим заплатити, вдягається згідно зі зразками ,,буржуазної моди". Ширяться ,,сальони краси",де дамам з ,,нової кляси" роблять модерні зачіски і малюють нігті червоною фарбою.

Але це тільки другорядна ознака розриву з наукою ,,великого учителя" Мао. Головне в цій зміні є шукання політичної та господарської співпраці з великими індустріяльними державами світу. Минулого року гостював Денґ Шіаопінґ в Америці,Японії та в інших передових країнах, щоб знайти поміч для відсталого господарства Китаю. У жовтні 1979 року голова китайського уряду Ґуа почав об'їзд індустріяльних країн Західньої Европи: Франції, Німеччини, Великобританії та Італії. З ним ціла громада китайських технологів, економістів і військових спеціялістів. Вони сподіваються дістати для Китаю фінансової та технічної допомоги.

В промовах до своїх гостителів прем'єр Ґуа часто згадує небезпеку, яка грозить світові від політики ,,гегемонії" (провідництва). Бувши в Парижі, Ґуа в розмові з президентом Жіскаром назвав вождів Москви, як тих, що прямують до всесвітнього панування. Але в столиці Німецької Федеративної Республіки, в Бонні, Ґуа говорив про ,,гегемонію" тільки загально, не називаючи імени, яке мав на думці.

Голова німецького уряду Шмідт зазначив у своїх розмовах з китайським гостем, що в інтересі Німеччини є мирне співжиття з її сусідами. Німеччина, розділена ,,Залізною Завісою" між двома коаліціями — НАТО і Варшавським Пактом — була б, в разі збройного конфлікту, ареною війни, яка стократно перевищила б руїну Другої світової війни.

Ґуа з своїми спеціялістами з особливою увагою відвідує в промислових країнах індустріяльні підприємства. Ціль китайських провідників — прискорити господарський розвиток свого краю і кредити і технологія індустріяльних держав мають помогти Китаєві ,,стати на ноги".

Китайці часто згадують про небезпеку агресії, яка грозить Китаєві та іншим країнам від совєтських ,,гегемонів". У Москві, зі свого боку, розуміють, що індустріялізований Китай з величезною армією став би небезпечним суперником для СССР у світовій політиці.

І тут приходимо до проблем нашого народу; вони не стоять ізольовано у світі, а випливають на поверхню в тій чи іншій формі. Маю на думці курс московської політики на прискорене ,,злиття націй": примусова денаціоналізація неросійських народів Совєтського Союзу, що починається майже від колиски, має певне завдання, продиктоване міжнародною ситуацією совєтської імперії.

Єдиний ,,совєтський народ" із спільною мовою (,,мовою Леніна") має бути забороло́м проти ,,жовтої небезпеки". Тому російський ,,великодержавний

(Закінчення на стор. 5)

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З ВИЗНАЧЕНИМ ЧАСОМ ПЛАЧЕННЯ ВКЛАДОК

В попередніх статтях стверджено, що є тільки чотири роди підставового життьового забезпечення:

1. Часове забезпечення
2. Забезпечення на ціле життя
3. Життьове забезпечення з визначеним часом плачення вкладок
4. Вивінувальне забезпечення.

Ми вже обговорили в попередніх статтях часове забезпечення і забезпечення на ціле життя. За забезпечення на ціле життя вкладки є платні впродовж цілого життя забезпеченого.

Звернім тепер увагу на життьове забезпечення з визначеним часом плачення вкладок.

За цей рід забезпечення вкладки треба платити на протязі означеного часу або до визначеного боку забезпеченого.

Український Народний Союз має для своїх членів у Молодечому Департаменті грамоти кляс P-20 і P-65 та в Департаменті Дорослих грамоти кляс P-20, P-65 і DP-65. Розгляньмо, які є різниці між цими клясами.

Кляса P-20 для молоді — Сума забезпечення виплачується по смерті. Вкладки є платні на протязі 20 років, або до передчасної смерти забезпеченого. Її видається у віці від 0-15 років життя. Після 20 років грамота має повністю заплачені вкладки. Грамота має зворотні грошові вартости, член одержує щорічну дивіденду, а при тому він є забезпечений до кінця свого життя на повну суму грамоти.

Кляса P-65 для молоді. Сума забезпечення виплачується по смерті. Вкладки є платні до 65 року життя забезпеченого, коли грамота має повністю заплачені вкладки, або до ранішої смерти забезпеченого. Грамоту видається у віці від 0-15 років життя, вона має зворотні грошові вартости і член одержує щорічну дивіденду.

Кляса P-20 для дорослих — Така сама, як кляса P-20 для молоді, за вийнятком того, що цю грамоту видається у віці від 16-60 року життя.

Кляса P-65 для дорослих — Повну суму забезпечення виплачується по смерті. Вкладки є платні до 65-го року життя забезпеченого (до річниці видачі грамоти ближчої до 65-их уродин забезпеченого). У 65-му році життя забезпеченого, грамота має повністю заплачені вкладки. Член одержує щорічну дивіденду і грамота має також зворотні грошові вартости. Її видається у віці від 16-50 року життя.

Кляса DP-65 для дорослих — Повна сума забезпечення виплачується спадкоємцеві тоді, коли смерть наступить до його 65-го року життя. Коли ж забезпечений помре пізніше, спадкоємець одержить половину повної суми забезпечення. Вкладки є платні на протязі цілого життя забезпечення.

Грамоту видається у віці 16-50 року життя.

Примітка: Нижче є подана ціна цих грамот забезпечення.

З огляду на це, що грамота Життьового забезпечення з визначеним часом плачення вкладок (DP-65) є комбінацією часового забезпечення і забезпечення на ціле життя, дораджується її тим, які потребують високої суми забезпечення за низькі вкладки. Після 65-го року життя, коли діти вже працюють самі на своє втримання, потреба високої суми забезпечення відпадає і тому забезпеченому вповні вистачає половина суми грамоти.

Досі ми подали вам багато фактів і дефініцій. Тепер погляньмо на дійсні цифри забезпечення для дитини у віці 1 року й дорослого у віці 30 років на суму $10.000.

	Молодь P-20	Молодь P-65	Дорослі P-20	Дорослі P-65	Дорослі DP-65
Чиста річна вкладка	$ 157.79	$ 99.90	$ 285.70	$ 212.20	$ 147.40
Кошт забезп. до визначеного часу	3.154.00	1.988.00	5.714.00	4.244.00	2.948.00
Менше дивіденди	951.00	951.00	1.311.00	1.311.00	1.311.00
Чистий кошт на протязі часу	2.203.00	1.047.00	4.403.00	2.933.00	1.637.00
Зворотна грошова вартість	2.540.00	1.170.00	5.150.00	3.350.00	1.760.00
До виплати по смерті	$ 10.000.00	$ 10.000.00	$ 10.000.00	10.000.00	
DP-65 до 65-го року життя					$ 10.000.00
DP-65 по 65-ім році життя					$ 5.000.00

Вищеподані цифри показують, що кожна грамота дає можливість заощадження. Після 20 років, на протязі яких член мав повне життьове забезпечення на $10,000, забезпечений може у фінансовій потребі, вибрати інвестовані вкладками гроші разом з прибутком.

Або він може затягнути низьковідсоткову позичку до висоти вартости грошового звороту його грамоти. Під цю пору відсотки від такої позички виносять 4 відсотки річно.

Яку з повищеподаних забезпеченевих грамот ви дораджували б майбутнім членам? Це залежить від висоти життьового забезпечення, яке потребує ця особа і які є її спроможності платити вкладки.

У наступній статті розглядатимемо користі кожної кляси забезпечення окремо. Ми повторимо повищу табелю і покажемо вам, в яких обставинах і котра із цих кляс найбільш відповідає майбутнім членам УНСоюзу.

(Закінчення на стор. 5)

З НАШИХ БУДНІВ

ЗГАДУЮЧИ ДНІ СЛАВИ

Пана доктора (не згадуючи імени), знаного громадського діяча й активного учасника Визвольних Змагань, запросила місцева студентська група, щоб він поділився з її членством своїми споминами про славний похід об'єднаних Українських Армій на Київ.

— Розуміється, я радо поділюся з ними цими споминами, — сказав пан доктор, колишній артилерійський старшина УГАрмії, на засіданні Управи Об'єднання Українських Вояків. — Хоч деякі епізоди цієї кампанії прийдеться хіба обійти, промовчати, або й трохи прикрасити голу історичну правду, розмалювати її в райдужніших кольорах — для піднесення духу молоді...

— Не знаю, чи треба детально розповідати тим молодим людям, як тоді стояли у нас справи з одягом, взуттям, озброєнням, не згадуючи медикаментів... Як то наші старі, заржавілі ,,майнліхери" затиналися в бою і не було де їх зремонтувати... А як ми здобували тоді муніцію, то панове-товариші пам'ятають: міняли в наших дядьків за цукор. Зареквірований ,,революційним" порядком у цукроварнях — він був нашим білим золотом, валютою, за яку ви все дістали.

— Ох, пригадую собі, як у тихі українські вечорі, зимою, заїжджали під наші фургони, навантажені цукром... А з села, мовчазного, мов тайна, закутаного аж по стріхи в білий килим, виходили здорові, рослі дядьки, в добротних чоботях і кожухах, і молоді парубки, ніби кров з молоком, — ну, вилитані Гриці і Потапи з ,,Ой, не ходи, Грицю". Виходили та й виносили рушничні набої в торбинах з борошна чи у всипах на подушки й перини, скорострільні ленти, в'язанки гранат, навіть гарматні стрільна! І починався, по нашому сказавши, ,,бізнес, товарообмін: за торбину мілкого цукру — торбина крісових набоїв. За цукряну ,,голову" — п'ять стрілен до мінемета. За мішок цукру — 5 скорострільних лент... Ну, і так далі.

— Ех, який жаль, що не було тоді з нами наших знаменитих фільмарів, як пана Кулинича, чи маестро Авраменка: нехай би були утривалили на фільмовій ленті для історії і грядущим поколінням на пам'ятку ці неповторні сторінки нашого минулого, як в ці буряні роки народжувалась в степах України — наша соборність...

Ікер

Я. Гайвас

СИМОН ПЕТЛЮРА В МИНУЛОМУ І В СУЧАСНОСТІ

(Доповідь виголошена 30-го вересня в Ірвінгтоні, Н. Дж. на Академії присвяченій 100 річниці з дня народження сл. п. Симона Петлюри)

[2]

Всі партійні гасла й дезидерати він підпорядкував національно-державному принципові. Партія була для нього тільки формою, рамками, які він виповняв працею і боротьбою за суверенні права народу. І тому консеквентно в лютому 1919 року, ставши Головою Директорії, він цілком зрікся членства в цій партії. Тут з особливим притиском треба наголосити, що приналежність Симона Петлюри до партії зовсім не заважала йому захищати загально-національні позиції, а в питаннях національної революції і державного будівництва він у потребі займав позиції, які йшли в розріз з партійною програмою, чи настановами. Коли, напр., під кінець 1917 в Україні зросла розкладова діяльність большевицького підпілля, а на границях України громадилися збольшевичені російські збройні загони, то Симон Петлюра зрікся своєї участи в Ґенеральному Секретаріяті Центральної Ради, тодішньому урядові України, в якому він був міністром війни, тобто обіймав пост Генерального секретаря для військових справ, бо він не мав змоги організувати збройної сили. Зрезигнувавши з того становища, С. Петлюра подався на лівобережжя й у короткому часі зорганізував там велику бойову одиницю — Гетьманський Кіш Слобідської України. Ця військова одиниця на чолі з Симоном Петлюрою і при співдії київських Січових Стрільців під командуванням Євгена Коновальця відіграла вирішальну ролю в ліквідації большевицького повстання в Києві, а їхня переможна боротьба за Київський Арсенал забезпечила за молодою українською державою, очоленою Центральною Радою, переконливість у її фактичному існуванні і її життєздатності, що незабаром потягнуло за собою визволення української держави і підписання з нею Берестейського договору.

В такому своєму поступуванні Симон Петлюра виявився зовсім іншим, як майже всі інші тогочасні провідники. Він бачив ясно, що без власної держави і власної влади народ не забезпечить своїх прав, а держава може бути опертою і захищеною тільки силою. Ніякі теорії, деклярації про міжнародню клясову чи іншу солідарність, про загальну справедливість ніколи не заступлять власних сил. А в часі війни і революції ніщо не заступить збройної сили і рішучости ужити її в потребі.

Добу національної революції й державного будівництва 1917-20 років можна поділити на три етапи: 1. Етап Української Центральної Ради, 2. Етап гетьманської держави, 3. Етап Директорії.

В етапі Центральної Ради Симон Петлюра виявив ту основну прикмету, яка рішає, чи хтось є провідником, чи ні: він виразно бачив, що в даний час найбільша потреба Центральної Ради і саме тому фундаментальному завданню посвячував себе цілого. В етапі Директорії, який почався в листопаді-грудні 1918 після скинення влади гетьмана Скоропадського, а закінчився на території України на початку грудня 1919 ліквідацією регулярної армії і виїздом Головного Отамана за кордон, Симон Петлюра перейшов з народом і на його чолі цілу ту драматичну боротьбу проти переважаючих сил ворога, яка заблестіла надзвичайними успіхами й перемогами, трикутниками й чотирикутниками смерти, масовим тифом, а закінчилася трагедією виходу з рідної землі. Власне на цьому етапі, коли люди знемагалися, тратили силу і віру, шукали порятунку в орієнтаціях на чужу силу, або просто під різними претекстами подавалися за кордон, Симон Петлюра до останньої хвилини керував державним кораблем і вів боєві операції. Тоді він заблестів понад усіми своєю непохитною вірою в права українського народу, які раніше чи пізніше будуть зреалізовані в українській державі.

Що ж робив Симон Петлюра і як він виявив себе в часі гетьманської держави?

Як відомо, Симон Петлюра відмовився від участи в працях гетьманського уряду з таких причин: 1. гетьманська влада була встановлена німецькими багнетами після того, як озброєні німецькі відділи вдерлися до залі нарад Української Центральної Ради і розігнали її. 2. Симон Петлюра був проти пронімецької політики нового уряду і послідовно захищав потребу шукати порозуміння з західніми альянтами, яких остаточну перемогу він передбачував; 3. оточення гетьмана Павла Скоропадського, склад його уряду, командний склад армії викликав у Симона Петлюри, як і в багатьох інших національних діячів, недовір'я до їхнього українського характеру; 4. Симон Петлюра засуджував соціяльно-економічну політику гетьманату.

Одначе в такій добі, добі національної революції справжній національний провідник не стоїть з боку із складеними руками. Його обов'язком є проявляти себе на кожному доступному для нього відтинку, включатися та інтервеніювати всюди там, де щось можна зробити, або де є велика потреба.

В уряді Симон Петлюра участи не брав. Через те і була йому замкнена дорога до праці в державній адміністрації. Він мав до вибору або обмежитися тільки до праці пером, або ще й крім цього включитися в ті органи крайової самоуправи, які тоді в Україні були. Цими органами були так звані Земства. Хоч у земствах було засилля Протофіс-у (промислу, торгівлі, фінансів) та поміщиків, здебільшого не-українців та ще й до того прихильників старого, тобто царського режиму, але вибори, переведені вже в днях революції, додали в земства значне число національно-інтелігентських і професійних елементів. Отже з тих земств можна було важкою послідовною працею творити підстави національної сили. Тому Симон Петлюра висунув свою кандидатуру на голову Київського Губерніяльного земства й був обраним. Це ще один доказ, що й консервативні кола тодішнього суспільства України бачили в Петлюрі справжнього провідного діяча.

А про його працю на цьому пості пише один з найвидатніших українських економістів-теоретиків і практичних діячів, передовий земський діяч, проф. Кость Мацієвич таке: ..... Петлюра виявив відносно них (фахівців земства — прим моя) надзвичайний такт, дуже швидко орієнтувався в діловій структурі земської роботи, не виявляв скорострільного реформаторства, а навпаки уважно поставився до всього того, що зроблено і накреслювалося до виконання, даючи зрозуміти всім відповідальним співробітникам, що вони мусять тепер, при демократизації земства, нести ще більшу відповідальність за успіх земської праці" (,,Симон Петлюра державний муж", Н.Й., 1967, ст. 62).

Тому й не дивно, що незабаром на З'їзді Всеукраїнського Земського Союзу обрано Симона Петлюру його головою. На цьому високому відповідальному пості Симон Петлюра, не гаючи часу, приступив до переводження в життя широко закроєних плянів. Ось що про це пише згаданий уже Кость Мацієвич: ,,Треба було бачити цього неофіта земської справи на засіданнях, щоб відчути той ентузіязм, який він вносив в обговорення кожного питання, ту віру в перемогу наших зусиль у будівництві справжньої української національної культури... Серед тих питань, що викликали особистий інтерес нашого голови, згадую, були наступні: організація в кожному повіті України по одній зразковій народній школі. ...перебрання до керування і завідування Земського Союзу всіх маєтків, що мають історичний та культурний характер; утворення в кожній українській землі земської електричної станції, як опорних пунктів майбутньої електрифікації; перебрання до рук Земського Союзу земської переселенської організації; брукування великих історичних українських шляхів і т. ін." (там же, ст. 64). Тут маємо найпереконливіший доказ, що в кожній ситуації Симон Петлюра шукав шляхів і засобів зміцнювати і розбудовувати всесторонньо Україну та будувати основи під її державність. Особливо яскраво виявилося це на одному зібранні Сільсько-Господарського Товариства у Києві, яке обговорювало засади земської реформи в Україні. Виступаючи на цьому зібранні, Симон Петлюра підкреслив, що він заступає організацію, яка ,,найбільше зацікавлена в соціяльному замиренні, яка всіма засобами, що їй приступні, прагне до піднесення добробуту цілого

(Закінчення на стор. 4)

ПРОТОКОЛ
ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

яке відбулося в понеділок, 9-го квітня 1979-го року в приміщенні Головної Канцелярії УНС в Джерзі Сіті

В засіданні взяли участь: головний предсідник д-р Іван Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Василь Оріховський. На засіданні був теж присутній головний контролер проф. Іван Телюк. Заступниця головного предсідника Марія Душник виправдала свою неприсутність, а вислане повідомлення про це засідання до головного директора для Канади сен. Павла Юзика повернула пошта в дні цього засідання, так що сен. Павло Юзик не отримає цього повідомлення про засідання.

1. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Засідання відкрив о годині 1-ій після полудня і ним проводив головний предсідник д-р Іван О. Флис. Він запропонував вислухати на початку нарад представника фірми Ліпшуц, яка предложить пропозицію продажу святочних карточок передплатникам „Свободи" для збірки фондів на стипендії.

Пропозиція фірми Ліпшуц

Віцепрезидент цієї фірми Геррі Лі зреферував пропозицію своєї фірми перевести продаж передплатникам „Свободи" святочних карток в англійській мові без жадного фінансового риску для УНСоюзу та зі сподіваним прибутком, який мав би бути призначений на Стипендійний Фонд УНСоюзу. Ціна таких 20 різдв'яних карток $3.00. Коли б 50% передплатників закупили ці картки, УНСоюз отримав би на Стипендійний Фонд суму $11,250, коли б 60% передплатників закупили ці картки, сума призначена на Стипендійний Фонд виносила б $18,750, а при такому відгуку 70% передплатників УНСоюз дістав би вже суму $26,250 на Стипендійний Фонд.

Після дискусії та запитів до представника фірми Ліпшуц, який запевнив членів Головного Екзекутивного Комітету, що адреси передплатників „Свободи" будуть використані тільки для висилки пропозицій продажу та самих карток і що адреси ці будуть зберігані так, щоб вони не попали нікому іншому, про що буде запевнення в контракті, вирішено на пропозицію заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, що її піддержала головний касир Уляна Дячук, підписати договір з цією фірмою про продаж карток тільки на один рік, щоб так випробувати, наскільки цей проєкт буде корисним для УНСоюзу.

Головний предсідник д-р Іван Флис запропонував наступний порядок нарад цього засідання, який після піддержки головного касира Уляни Дячук та заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася прийнято одноголосно.

Порядок нарад засідання:

1. Відкриття нарад
2. Затвердження протоколів попередніх засідань Г.Е.К.
3. Звіти членів Г. Е. Комітету:
   головного касира
   головного секретаря
   головного організатора
   заступника головного предсідника
   головного предсідника
4. Прийняття предложених звітів
5. Ратифікація договору затруднення Василя Данька
6. Різне:
   а) плян навчання курсів українознавства на „Союзівці"
   б) пропозиція фірми Ліпшуц (вже розглянена)
   в) приміщення в Українській Будівлі для музею Організації Оборони Лемківщини
   г) видання книжки „Saga of Ukraine — Age of Heroism"
   ґ) наша репрезентація на фестивалі в Давфині
   д) інші справи.
7. Закриття нарад засідання.

2. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТОКОЛІВ ПОПЕРЕДНІХ ЗАСІДАНЬ Г.Е.К.

На пропозицію головного касира Уляни Дячук, що її піддержав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, затверджено одноголосно протоколи попередніх засідань Головного Екзекутивного Комітету з 11-го листопада 1978 року та з 27-го грудня 1978 року, які вже раніше були розіслані членам Г.Е.К. і після цього опубліковані в „Свободі".

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

Звіт головного касира Уляни Дячук:

Головний касир Уляна Дячук поінформувала про наступні інвестиційні кроки, пороблені на підставі рішень чотирьох членів Головного Екзекутивного Комітету, затруднених у Головній Канцелярії УНСоюзу:

Закуплено бонди:

	Yield	
50 M Province of New Brunswick (Canada) 10 1/8 % Debentures due January 15 2004	10.2	$49,662.50
200 M Montana Power Co. 1st Mtge Bonds 9 7/8 % Series due January 1 2009	9.875	$199,287.00
50 M Government of Canada Bonds 10 % due June 1 1984	10.026	$49,937.50
100 M Pacific Telephone and Telegraph Co. 37 Yr. 9 7/8 Deb. due February 15 2016	9.91	$99,812.50
50 M Texas Power and Light Company 1st Mtge Bonds 9 3/8 % due February 1 2009	9.50	$49,375.00
100 M Province of Ontario, 37 Yr. 9 3/4 %Debentures due March 1 2009	9.825	$99,250.00
200 M Duquesne Light Co. Inc. 1st Mtge Bonds 10 1/8 due February 1 2009	10.15	$199,766.00
50 M Ford Motor Credit Company, 9.55 % Bonds due January 15 1989	9.594	$49,875.00
100 M Government of Canada 10 1/4 % due February 1 2004	10.25	$100,000.00

Уділено гіпотечну позичку:

408-10 8th Street S. E. Minneapolis, Minn.	$30,000.00

Бонди, які дозріли, або їх продано:

75 M Rochester Gas and Electric Corp. 1st Mtge Bond 3 % due March 1 1979	$75,001.35
50 M Province of Ontario 5 %Bonds due January 1 1979	$50,000.00
45 M New York City Housing Authority (Dyckman Housing Bldg) 3 1/4 % due November 1 1981 @ 91..14	$41,013.00

Виміна бондів:

45 M New York City (Dyckman Housing) 3 1/4 % Bonds due November 1 1981

продано по 91.14 за	$41,013.00
книжкова вартість	45,049.50
втрачено на бондах	$ 4,036.50
втрата відсотків до дати дозріння — ½ року	3,656.25
разом втрата	$7,692.75

Гроші з продажу інвестовано в:

Montana Power Co. 9 7/8 % due January 1 2009	$41,000.00
відсотки 9 7/8 % за 2½ року	$10,121.87
менше втрата, як вгорі	7,692.65
чистий зиск з виміни	$ 2,429.12

На пропозицію заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, що її піддержав головний організатор Василь Оріховський, затверджено одноголосно предложені інвестиційні кроки.

Вслід за затвердженням інвестицій головний касир Уляна Дячук продовжувала свій звіт:

Тому, що Дім УНСоюзу у Форд Ситі залягає із ратами гіпотечної позички і не має виглядів на його фінансову поправу, ми змушені передати на замкнення цю гіпотечну позичку. Маємо теж клопоти із гіпотечною позичкою на мешканевий дім при Клінтон Стріт в Ню Йорку і тому треба цю гіпотечну позичку на суму $10,500 продати за ціну $5,000, щоб так позбутися цієї втратної інвестиції.

На пропозицію заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, що її піддержав головний організатор Василь Оріховський, вирішено одноголосно замкнути гіпотечну позичку на Домі УНСоюзу у Форд Ситі та продати за $5,000 гіпотечну позичку на мешканевому домі при Клінтон Стріт в Ню Йорку.

Далі головний касир Уляна Дячук подала у своєму звіті наступне:

Майно УНСоюзу зросло за 1978-ий рік на $889,848 та з кінцем грудня 1978-го року осягнуло суму $43,115,299. Надвишка резерви УНСоюзу зросла за цей рік на $39,-643 і її повна сума з кінцем року була $10,969,048. Зібрані в 1978-му році вкладки членів в сумі $3,079,946 перевищили суму вкладок з попереднього року на $28,377. Пересічна відсотків від усіх інвестицій УНСоюзу в 1978-му році виносила 5.40%, тоді, коли в 1977-му році пересічна була 5.22%, в 1976-му році — 4.18%, а в 1975-му році — 3.77%. Членам та їхнім спадкоємцям виплачено в 1978-му році разом $2,520,883, що було на $20,950 більше, як у попередньому році. Конвенційні видатки осягнули суму $322,473, але сума всіх видатків на 29-ту Конвенцію ще дещо збільшиться, коли дійдуть до неї видатки на друк конвенційних протоколів. Загальна сума приходів УНСоюзу в 1978-му році була на $246.771 вищою від попереднього року і вона виносила $6,600,097. Загальна сума видатків осягнула $5,710,249 і була на $431,972 більшою від видатків у 1977-му році.

Майно УНСоюзу в Українській Будівлі виносило з кінцем 1978-го року $14,361,090. УНСоюз мав івестовану в цій Українській Будівлі суму $7,650,000, а від членів були затягнені позички на боргові зобов'язання на загальну суму $6,393,800. Українська Будівля мала в 1978-му році $1,581,369 приходів та $1,370,770 розходів. Чистий прибуток її виносив за 1978-ий рік $210,598, отже на $180,619 менше, як у попередньому 1977-му році. Причиною цього були невинаймлені два з половиною поверхи, видатки на направу системи охолоджування та огрівання і виплати на податки.

Звіт головного касира Уляни Дячук, в тому теж звіт УНКорпорації Дому УНСоюзу, прийнято одноголосно на пропозицію заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, що її піддержав головний секретар Володимир Сохан.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

Секретарі Відділів та організатори придбали для УНСоюзу в 1978-му році 2,982 членів із забезпеченням на загальну суму $7,544,000. З цього Канада мала 311 нових членів із сумою забезпечення $968,000. У перших трьох місяцях 1979-го року прибуло до УНСоюзу 618 нових членів, в тому 331 дорослий член, 192 члени деп. молоді та 95 членів із грамотами акцидентового забезпечення. УНСоюз закінчив 1978-ий рік із станом 87,075 членів, забезпечених на загальну суму $165,256,-562. В загальному числі членів втратив УЮСоюз за 1978-ий рік 580 членів, а в числі активних членів втрата за цей рік виносила 1,033 члени. Натомість в сумі забезпечення активних членів зріс УНСоюз на $1,432,084, а в сумі забезпечення всього членства цей приріст за 1978-ий рік виносив на чисто $1,966,666, та на суму $1,811,416 у загальній сумі всіх забезпечень членів, включно із додатковими.

Протоколи всіх завідань Головного Екзекутивного Комітету виготовлені і вже перекладені на англійську мову. Також вже виготовлений і був опублікований у „Свободі" протокол 29-ої Конвенції УНСоюзу та протокол надзвичайного засідання Головного Уряду з вересня ресня 1978-го року. Залишається ще тільки виготовити переклад протоколу вересневого засідання на англійську мову.

У підготовці до річного завідання Головного Уряду ми попросили всіх членів Головного Уряду прислати нам свої звіти на письмі до 31-го березня ц. р., щоб ми могли їх видрукувати та розіслати всім членам Головного Уряду ще перед річними нарадами. Опісля наш головний предсідник у своєму обіжнику продовжив цей реченець до 15-го квітня, але тосі тільки 8 членів Головного Уряду прислали свої звіти, а маємо 26 головних урядовців.

Я брав участь у нарадах Спеціяльної Організаційної Комісії в днях 24-го лютого і 7-го квітня на правах гостя, тобто запрошеного дорадника. На бажання членів цієї Комісії та головного предсідника я підняся реферувати на нарадах Комісії і на річному засіданні Головного Уряду в травні цього року справи нових плянів забезпечення УНСоюзу та змін у нашому забезпеченевому діловодстві щодо максимальних сум забезпечення без лікарських оглядин.

Ми далі вдержуємо контакти з відомим телевізійним коментатором д-ром Мартином Абендом. Я постачаю йому постійно різні англомовні публікації та інші матеріяли про Україну і про змагання українців за національні і людські права нашого народу. Разом з головним предсідником і головним організатором ми відвідали д-ра Мартина Абенда в Стейтовому Коледжі Джерзі Сиіті, де він викладає політичну географію, і під час цієї зустрічі з ним та з президентом Коледжу ми подарували д-рові Абендові від УНСоюзу англомовну Енциклопедію Українознавства та ряд інших англомовних книжок про Україну. Ми також зв'язали д-ра Мартина Абенда з централею УККА, яка влаштувала йому зустріч з представниками українських установ та організацій, якою проводив наш головний предсідник д-р Іван Флис. Ця зустріч була дуже успішною і вона напевно принесе ще більше користей українській справі.

Головний предсідник д-р Іван Флис доповнив інформації про контакти з д-ром Абендом і ствердив, що його виступ перед провідниками і представниками української громади був „добрим застриком" нашій громаді для її дальшої праці в допомозі змаганням українського народу до волі.

Звіт головного організатора Василя Оріховського

В перших трьох місяцях прибуло до УНСоюзу 618 нових членів: в січні 166, в лютому 208 та в березні 244. До дня цього засідання одержали ми вже 44 аплікації на квітень. В цьому році вже 16 Округ відбуло свої річні збори. Я сам взяв участь у таких зборах 7 Округ, а в інших окружних зборах брали участь головний предсідник д-р Іван Флис та головний касир Уляна Дячук. Можна було ствердити, що вже забуваються конвенційні і післяконвенційні настрої та що збори викликали більше зацікавлення союзовими справами в терені та в централі.

У нараді голів Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу, яка відбулася на „Союзівці", взяло участь 18 голів Округ. Були на цій нараді всі чотири члени Головного Екзекутивного Комітету, затруднені в Головній Канцелярії. Ця нарада голів Округ була вповні успішною і вона напевно причиниться до пожвавлення союзової праці, зокрема організаційної, в терені.

В членській кампанії цього року найкращі досягнення має досі Округа Філядельфії (січень — 29 нових членів, лютий — 33 нові члени та березень — 44 нові члени), Округа Шамокін (9, 27 та 20 нових членів), та Округа Чікаго (2, 14 і 24 нові члени). На вирізнення в Окрузі Шамокін заслуговують здобутки голови Округи Тимка Бутрея. В місяцях січні та лютому значно перешкодили в організаційній праці великі опади снігу, зокрема в Округах Чікага та Детройту. Краще пописався в приєднуванні нових членів за перші три місяці цього року терен старшого обласного організатора Степана Гавриша, який має вже 237 нових членів, а терен обласного організатора Богдана Дейчаківського придбав 116 нових членів за ці три місяці.

Дуже вдалою була імпреза для відзначення 85-ліття УНоюзу в Балтіморі, де головним промовцем був головний предсідник д-р Іван Флис. Таких імпрез треба нам більше.

Канада дала нам за три місяці тільки 60 нових членів, сума забезпечення яких виносить $219,000 (включно із 8 АДД грамотами). Сума забезпечення всіх 618 нових членів за три місяці цього року — $1,633,000.

Маємо в пляні відбувати курси секретарів та організаторів по Округах, а центральний курс на „Союзівці" думаємо влаштувати вже на другий рік.

Вже друкуємо нову летючку — заклик з нагоди 85-ліття УНСоюзу. Також підготовляємо брошурку про всі кляси забезпечення УНСоюзу із прикладами вкладок, дивіденд та зворотних вартостей цих грамот для члена, який забезпечується у віці 30 років.

Ми спонзорували плавацькі першості Сходу ЗСА, що їх влаштувала Українська Спортова Централя. Про ці змагання ми помістили безплатні оголошення у „Свободі", а для 26 змагунів-переможців ми закупили та їм вручили від УНСоюзу медалі.

На наші оголошення пошукування організаторів зголосився новий кандидат на обласного організатора в Канаді п. Теодозій Волошин. Він уже відбув у нас в Головній Канцелярії дводенний інструктаж і готовий починати працю. Він має досвід в продажу забезпечення і ми повинні прийняти його на пост обласного організатора для Сходу Канади.

Після докладного обговорення цієї пропозиції головного організатора Василя Оріховського, що її піддержав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, вирішено одноголосно заанґажувати на працю на пості обласного організатора для східньої Канади п. Теодозія Волошина, пропонуючи йому цю працю на піврічну пробу. Вирішено теж одноголосно уповноважити чотирьох членів Головного Екзекутивного Комітету, затруднених у Головній Канцелярії, завершити переговори з цим кандидатом і заключити договір на 6 місяців.

Звіт заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася

Я брав активну участь в нарадах нашої Спеціяльної Організаційної Комісії в днях 20-го січня, 24-го лютого та 7-го квітня ц. р., стараючись дати від себе якнайбільше ідей та праці. На зборах Округи Чікаго 30-го березня обговорювано, між іншим, працю Спеціяльної Організаційної Комісії на підставі опублікованих вісток про її наради та моїх інформацій про це на цих зборах. Можна було ствердити на цих зборах, що більшість секретарів Відділів апробує працю Спеціяльної Організаційної Комісії та що про цю Комісію та її пляни на коротку мету і на зміни статуту на черговій Конвенції є прихильний відгук в терені.

Керівник продажу забезпечення Василь Данько, який вже почав працю в нас, повинен мати свій „тім" продавців забезпечення, щоб з ними повести кампанію забезпечування тут народжених професіоналістів. Він зможе теж розвинути свою працю на терені Чікаґа.

На запрошення Центру Українських Студій при Гарварді я промовляв на зборах-вічу в Торонті 4-го лютого ц. р. Виступав я теж з промовою перед Українським Студентським Клюбом при Університеті Стейту Ню Йорку в Боффало 4-го березня ц. р.

Я дістав номінацію на одного із 13 членів „Ради Багатокультурного Навчання в Стейті Іллиной" і буду в ній працювати, як представник УНСоюзу. Ми вже раніше погодилися на те, щоб УНСоюз належав до цієї організації багатокультурности із річною вкладкою $25.00.

Пляни навчання на курсах українознавства на „Союзівці"

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась поінформував про програму навчання на курсах українознавства на „Союзівці" і про підписання договорів із вчителями — викладачами на цих курсах. Курсантів запляновано розділити на три різні групи згідно із знанням української мови (добрим, слабим, жадним). Викладачами будуть: Михайло Вавришин, Юрій Журавець, д-р Мирон Куропась, Леся Куропась та Галя Вавришин. Для навчання української мови аплянововано вживати підручника авторства Юрія Журавця, його другого справленого видання.

Головний секретар Володимир Сохан звернув увагу, що ми мали вислухати тільки пропозицій пляну навчання на курсах, а тут уже представлено підписані договори та готові пляни. Тому, що договори вже підписані, не можна вже над цим дискутувати і немає на це потреби, але відносно підручника для навчання української мови він висловив свої застереження, з огляду на використані в цьому підручнику совєтські матеріяли та представлення совєтської України в якнайкращому світлі без жадних згадок про поневолення українського народу.

Головний контролер проф. Іван Телюк висловився теж проти користування на курсах цим підручником і запропонував дати його для перевірки та оцінки фахівцеві цього діла проф. д-рові Бакурові.

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась потвердив, що договори з викладачами вже заключені, а заввагу віднонo підручника він прийме до уваги, коли проти нього будуть поважні застереження фахівця, та коли в ньому будуть знайдені матеріяли, незгідні з правдою і коли на місце цього підручника буде запропонований інший, кращий підручник. Він погодився покищо не проголошувати цього підручника у вістках про курси, чекаючи на оцінку пропонованого фахівця, якому будуть вислані для розгляду оба томи цього підручника, згідно з пропозицією головного контролера проф. Івана Телюка.

Головний предсідник д-р Іван Флис погодився з думкою, щоб засягнути оцінку підручника у фахівця.

Видання книжки „*Saga of Ukraine — Age of Heroism*"

Головний предсідник д-р Іван Флис вияснив, що для навчання історії України будуть вживані підручники історії в англійській мові п. н. „Saga of Ukraine", згідно з устійненою вже програмою навчання курсів. На пропозицію головного предсідника д-ра Івана Флиса, що її піддержала головний касир Уляна Дячук, вирішено перевидати вже вичерпний наклад другого тому англомовної історії України „Saga of Ukraine. — Age of Heroism" авторства д-ра Мирона Куропася тиражем 1,000 примірників.

Звіт головного предсідника д-ра Івана Флиса

Цьогорічний Альманах УНСоюзу вже готовий і його вже висилаємо всім передплатникам „Свободи". Редакційна колеґія „Свободи" справно працює і Головний Екзекутивний Комітет уважно слідкує за працею редакторів та кожночасного керівника в цій ротаційній системі, щоб опісля виготовити свою оцінку кожного з них для річного засідання Головного Уряду.

Про можливості винайму тепер опорожнених 9-го і 10-го поверхів нашої Української Будівлі ведемо переговори із кандидатами на льокаторів. Так же само стараємось винайняти половину 13-го поверху і приміщення на ресторан, чи крамницю на першому поверсі. Згідно з рекомендаціями інженерів ми вже підписали договір на запровадження в Українській Будівлі контролі компюторами огрівання та охолоджування приміщень. Інсталяція коштуватиме $29,000, а щорічне вдержування цієї системи контролі — $25,000. Нас інформували фахівці, що наше заощадження на коштах огрівання та охолоджування може сягати річно $39,000.

Наш старий будинок при 81-83 Гренд Стріт плянуємо продати місцевій порторіканській організації на бюра, а два сусідні старі будинки маємо намір завалити, щоб на цій площі можна було паркувати авта. Маємо часто запити про винайм менших приміщень, як, наприклад, на 1,000 квадратових стіп. Отже це теж дасть нам можливість дістати льокаторів.

Про мою поїздку на Захід ЗСА, точніше західне побережжя, були докладні описи у „Свободі" та в „Українському Тижневику", тому і немає потреби тепер про це точно звітувати. Відгук про ці відвідини наших осередків на Заході був прихильний і там на Заході наше членство і громади мали побажання, щоб такі відвідини відбувалися частіше, бодай раз на декілька років.

Наші кандидати на постійних організаторів Михайло Медвідь та Євгенія Чопівська, з якими ми домовилися про їх працю для Союзу, покищо не почали організувати членів, але ми маємо надію, що вони почнуть внедовзі свою працю.

Спеціяльна Організаційна Комісія інтенсивно працює і буде готова із звітом та з рекомендаціями на річних нарадах Головного Уряду УНСоюзу. Ця Комісія теж має пропозицію зміни порядку нарад річного засідання, з якою прийде на „Союзівку". Вірю, що пропоновані зміни процедури допоможуть нам краще перевести річні наради.

За звітовий час відбув я такі репрезентаційні поїздки та імпрези: бенкет на пошану д-ра Василя Палідвора (21-го січня), окружні збори в Клівленді (11-го березня), наради Президії СКВУ в Торонті (3-го лютого), засідання Канадського Представництва в Торонті (4-го лютого), концерт Т. Шевченка і вшанування піонерів УНС в Амстердамі, Н. Й. (18-го березня), Братський Конґрес Стейту Ню Йорк (21-го березня), похорон голови ПУН д-ра Дениса Квітковського (24-го березня), відзначення 85-річчя УНСоюзу в Балтиморі (25-го березня), з'їзд голів Окружних Комітетів на „Союзівці" (31-го березня), наради Спеціяльної Організаційної Комісії та окружні збори в Детройті (6-го і 7-го квітня) і зустріч українців з д-ром Мартином Абендом (8-го квітня).

Приміщення в Українській Будівлі для музею Організації Оборони Лемківщини

Головний предсідник д-р Іван Флис поінформував про одержане прохання від Організації Оборони Лемківщини, щоб в Українській Будівлі примістити музей цієї Організації. Після докладного обговорення такої можливости вирішено, на пропозицію головного секретаря Володимира Сохана, що її піддержала головний касир Уляна Дячук, уповноважити головного предсідника д-ра Івана Флиса продовжувати і закінчити переговори в цій справі із Організацією Оборони Лемківщини, складаючи відповідний договір між цією Організацією та УНСоюзом.

(Продовження на ст. 4)

Репрезентація на фестивалі в Давфині

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась висловився за тим, щоб головний предсідник д-р Іван Флис відбув поїздку до Давфину, але головний предсідник відмовився від того і запропонував, щоб цього року вислати тільки головного контролера мґра Івана Геврика на фестиваль у Давфині. Його пропозицію, щоб делеґувати до Давфину тільки мґра Івана Геврика, піддержав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, після чого цю пропозицію затверджено одноголосно.

Обговорюючи стан організаційної кампанії в Канаді, головний предсідник д-р Іван Флис пригадав поганий стан кампанії в цьому році та поінформував членів Головного Екзекутивного Комітету, що він пропонував головному радному Василеві Дідюкові відновити свою організаторську працю за відповідним домовленням, яке включало б місячну платню плюс комісове. Головний предсідник д-р Іван Флис познайомив членів Г.Е.Комітету із протоколом засідання Канадського Представництва, в якому подана пропозиція платити по $200 місячно членам Головного Уряду УНСоюзу з Канади за організаторську працю та опіку над Відділами. Він заявив, що тепер ця пропозиція відпадає, бо ми вже підшукали обласного організатора для Канади і він буде цю працю виконувати за відповідну винагороду. Цим обласним організатором буде Теодозій Волошин, з яким ми сподіємося вже вкоротці заключити договір про його працю в УНСоюзі.

5. РАТИФІКАЦІЯ ДОГОВОРУ ЗАТРУДНЕННЯ ВАСИЛЯ ДАНЬКА

Головний предсідник д-р Іван Флис поінформував, що на рекомендацію Спеціяльної Організаційної Комісії прийняти на працю керівника продажу забезпечення Василя Данька він перевів переговори з Василем Даньком про його затруднення в УНСоюзі. Василь Данько був згідний підписати договір про його затруднення на час трьох років, зобов'язуючись продавати по $800,000 забезпечення річно, опрацьовувати пропагандивні матеріяли і вербувати та вишколювати продавців забезпечення. Коли таку його пропозицію відкинув Головний Екзекутивний Комітет голосами 4 проти і 3 за, Спеціяльна Організаційна Комісія ще раз звернулася до Головного Екзекутивного Комітету з рекомендацією прийняти Василя Данька на працю. Вкінці Василь Данько погодився на однорічний контракт із УНСоюзом, за чим віддали свої голоси заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник та звітодавець (головний предсідник д-р Іван Флис). Головний секретар Володимир Сохан був за домовленням на один рік із меншою платнею, а головний касир Уляна Дячук не висловилася більше в цій справі.

Головний організатор Василь Оріховський заявив, що він протестує проти цього рішення прийняти Василя Данька на керівника продажу забезпечення.

Головний касир Уляна Дячук пригадала, що вона та головний секретар Володимир Сохан мали застереження щодо висоти платні Василя Данька та часу договору аж на три роки, але вкінці погодилися на цей компроміс — затруднення Василя Данька на поданих умовах на час одного року.

Головний секретар Володимир Сохан вияснив, що він пропонував Василеві Данькові нижчу платню та відповідне комісове, яким міг би доповнити заробіток, з договором покищо на один рік, та що головний касир Уляна Дячук і він хотіли від Василя Данька більше членів навіть із меншими сумами забезпечення, підкреслюючи, що нам не було б корисним дістати від Василя Данька 8 членів по $100,000 забезпечення для виконання його квоти. Головний секретар Володимир Сохан звернув теж увагу на дразливу назву „керівника продажу забезпечення" для посту Василя Данька, який має бути підпорядкованим головному організаторові.

Вкінці дискусії і на пропозицію заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, що її піддержала головний касир Уляна Дячук, вирішено більшістю голосів, при одному проти, ратифікувати договір з Василем Даньком на його затруднення на пості керівника продажу забезпечення на один рік та на умовах, які подав уже раніше головний предсідник д-р Іван Флис.

Головний касир Уляна Дячук представила до вирішення прохання Окружного Комітету з Чікаґо про покриття недобору, який остав з імпрези Округи для вшанування 85-ліття „Свободи". На пропозицію головного касира Уляни Дячук, що її піддержав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, вирішено одноголосно покрити з каси УНСоюзу недобір із святкувань 85-ліття „Свободи" в Чікаґо.

7. ЗАКРИТТЯ НАРАД ЗАСІДАННЯ

Головний предсідник д-р Іван Флис ствердив, що вичерпано порядок нарад і тоді на пропозицію головного касира Уляни Дячук закрив наради цього засідання о годині 5.10 по полудні.

Володимир Сохан
головний секретар

СИМОН ПЕТЛЮРА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

населення... Спинившись на огляді того, як утворилось наше велике землеволодіння... що зараз воно тримається лише військовою силою і то чужоземною... апелював до державної мужности зібрання і радив не йти проти вимог історії" (там же, ст. 65).

А через кілька днів Симона Петлюру заарештовано. „Трудно передати тепер те обурення, яке почувалося тоді скрізь з приводу цього арешту" — пише К. Мацієвич. І хоч після короткого часу слідство виявило, що закиди проти Симона Петлюри неправдиві і його звільнено, але роботу, яку він почав з таким великим ентузіязмом і енергією, зірвано на завжди.

Епізод зі земствами переконливо показує, як широко й всебічно розумів Симон Петлюра життя народу, його потреби і ролю всіх тих складових елементів, які творять цілість національного життя.

Не менше виразно виявилося це в його поступуванні поза Україною, на еміграції. Знайшовшись поза Україною, Симон Петлюра насамперед не загубив віри в український нарід, в його права, в остаточну реалізацію його прагнень. Багато тодішніх діячів розгубилися, дехто міняв віхи, а Симон Петлюра твердо ступав раз вибраною дорогою. Він писав, переконував, організував сили до витривання, до боротьби. І сьогодні його писання з-перед п'ятдесяти і більше років в багатьох випадках є для нас правильною та актуальною вказівкою, як нам треба поступати.

* * *

Симонові Петлюрі ціле життя, з невеликими вийнятками, довелося працювати в оточенні соціялістичних і демоліберальних діячів. Він дихав атмосферою клясових суперечностей і боїв, з усіх боків натискав на нього такий лібералізм — сьогодні його перерости спостерігаємо також в ЗСА — який звільняв одиницю з її зобов'язань супроти власного народу, держави, суспільства. Не зважаючи на це, Симон Петлюра непохитно визнавав примат нації над її складовими частинами, клясами, верствами, суспільними формаціями, провінціями, а національній державі підпорядковував партійне, групове.

Нація понад кляси — держава понад партії це і є той принцип, який став тривалим фундаментом поглядів і поступування Головного Отамана і від якого він не відійшов ніколи, не зважаючи на всілякі нашіптування. Цим він переміг, став вище своєї доби, цим він став нашим символом сьогодні і віхою у майбутнє.

Це не припадок, що Симон Петлюра від зарання свого життя намагався пізнати безпосередньо соборну Україну: Полтава-Кубань-Київ-Львів, великі українські скупчення в Москві і Петербурзі... Щоб нарід вести, треба з ним бути, треба його знати! Таким поступуванням Симон Петлюра поглиблював своє соборництво.

В найтяжчих хвилинах визвольних змагань він ні на момент не відступав від постуляту Самостійної української держави. Бо тільки у власній державі, у своїй хаті нарід може бути господарем і справжнім творцем своєї долі, свого життя, майстром свого вкладу в здобутки цілого людства. Тільки у власній державі народ направду вільний і рівний з усіма іншими народами.

Але за цю велику, найвищу ціль розвитку народу треба боротися, її постійно здобувати й захищати, для неї трудитися. Симон Петлюра завжди стояв в першій лаві борців і трударів, він завжди був готовий до кожного зусилля і кожної жертви, що він і засвідчив жертвою свого життя.

Таким був Симон Петлюра, таким він залишиться на віки в українському народі!

(Кінець)

Праця на фінансові потреби Українського Національного Музею в Чікаґо

Серед державних і недержавних народів Церква, школа і музей становлять основне звено культурно-виховних установ. Усім, мабуть відомо, що серед недержавних народів усі ці три установи не можуть існувати без фінансової піддержки громадянства.

Український Національний Музей в Чікаґо не належить до виїмків. Він вдержується з членських внесків і з дворазових в році збірок біля українських церков. І хоча музейні видатки є обмежені до найконечніших, то однак приходи із членських внесків та згаданих збірок не є ще вистарчальними, велика бо частина жертводавців обмежується тільки до 25 центів. У нинішніх часах інфляції така скромна, а може „відчепна" пожертва не може розв'язати фінансових запотребувань. Управа Музею є занепокоєна байдужністю великого числа громадянства до вартости і значення, яке представляє собою Український Музей в Чікаґо. Щоб розбудити громадську свідомість і зацікавлення Музеєм — Управа подає до відома, що наш Музей діє під різними аспектами. Треба згадати, що Музей складається з 4 відділів: бібліографічно - довідкового центру, бібліотеки, архіву, і що важливе, багатого народного мистецтва. Будучи на списку чікаґських музеїв, його постійно відвідують щонеділі американці у великій кількості, сеньйори спеціяльно зарядженими автобусами, а також американські школи і інші гуртки. Дальше: школи українознавства і курсанти чікаґських університетів — користуючися нашою бібліотекою та архівом. Чотирьох американців українського походження зверталися до нас з проханням віднайти їхнє походження. Інші звертаються за інформаціями про наші писанки, вишивки, значки, гроші і т. п.

Отож, через Музей в Чікаґо променює не тільки народне мистецтво, але, що важливе, українська культура і наука, яку саме тепер русифікують на рідних землях. Якже ж тоді можна буди байдужим і не доцінювати значення, яке представляє собою Український Національний Музей в Чікаґо? Чи ж та культурна станиця не заслуговує на щедру фінансову піддержку громадянства? Щомісяця треба оплатити світло, газ, телефон і канцелярійні видатки. Дальше коштовні видатки на оправу книжок, журналів і ремонти. Тому повторюю, що членські внески і дві збірки в році не є вистарчальними та ще в час згаданої мною інфляції. На нас всіх лежить обов'язок своїми щедрими пожертвами все це покрити і вдержати при життю цю важливу під сучасну пору установу.

Напередодні заплянованої збірки біля церков, яка відбудеться дня 11-го листопада ц. р., Управа Музею в Чікаґо звертається з гарячим проханням до культурно-громадських організацій визначити людей для переведення цієї збірки, а усе громадянство Чікаґо до щедрих датків на цю мініятюрну амбасаду українського народного мистецтва та культури.

За управу УНМ в Чікаґо мґр Еміліян Басюк — містоголова

У МЕНОР КОЛЕДЖІ...

(Закінчення зі стор. 1)



Група учасників Всеамериканської Конференції Вчителів перед одним із будинків Менор Джуніор Коледжу.

Ради, то вона близько з нею співпрацює. Висловив також надію, що в найближчому часі ця школа включеться і формально у систему Шкільної Ради.

Дві доповіді були присвячені українському шкільництву „тут" і „там". У своїй доповіді „Українське шкільництво на нових місцях поселення" д-р Р. Дражньовський описав українське шкільництво в різних країнах нашого поселення, зупиняючись зокрема на суботніх школах українознавства та коротко характеризуючи цілоденні школи при українських католицьких церквах у ЗСА, вказуючи одночасно на недотягнення у шкільництві, так у суботніх українських школах, як і цілоденних школах. Стан українського шкільництва загрозливий, йому не приділяє уваги наша організована громада, одначе доповідач підкреслив особливо відрадне явище: українські вчителі ще більше й тісніше гуртуються довкола одної преважливої справи — плекання української мови й культури, а в цій відповідальній праці помагають їм опікуни шкіл українознавства.

У другій доповіді „Сучасна середня школа в Совєтській Україні" ред. В. Лехтер напочатку висловив вдоволення з українських програм у Школах Українознавства, а потім подав загальну характеристику шкільництва в совєтській Україні, наголошуючи особливо методи, які вживаються з метою русифікації українського шкільництва, та докладніше зупинився над навчанням у сільських українських школах, вказуючи на різні громадські завантаження вчителів і на їхні тяжкі несприятливі умови праці, зокрема вчителів-жінок, яких нараховується біля 90 відсотків.

В обговоренні доповідей взяло участь понад 20 осіб. Ширша дискусія відбувалася над кожною доповіддю, темою й пропозиціями.

Д-р Леся Ткач, голова програмової Комісії, подала коротку аналізу проєкту програм, які були розіслані до директорів шкіл. Після загальної дискусії, рішено створити окремі комісії по предметах для дальшого обговорення, щоб на наступний день представити учасникам Конференції остаточні рекомендації.

З доповіддю про „Можливості навчання української мови в американських школах" виступив запрошений гість д-р Ричард Ганусей, який займає визначне становище в американській шкільній системі. На основі свого досвіду та відповідних заходів, д-р Ганусей зосередився над аспектом уведення української мови в американських школах і над збереженням етнічної культури, а української зокрема, замість „перетоплюючого казана". Для практичного переведення доповідач радив сконцентрувати українських дітей по окремих школах, а тоді робити „тиск" на Ради шкільництва про впровадження навчання української мови в американських школах. Після цього можна домагатися про спеціялізацію вчителів у коледжах і університетах. Одначе, — як заявив д-р Ганусей, всі ці заходи вимагають продуманої й гнучкої політичної акції.

Значна частина наступних доповідей була присвячена різним аспектам рідного шкільництва, практичного підходу до розв'язки назрілих проблем у школах і нововведень у навчанні. Про „Можливості творення сітки англомовних кляс і шкіл у системі Рідного Шкільництва" говорив дир. Богдан Тодорів; різноманітні практичні поради у викладанні української мови учасники почули від Наді Сілецької у „Слові вчительки французької мови до українських учителів"; д-р Ігор Гурин зосередився над різними можливостям „Вишколу вчителя українознавства".

До керування цієї пополудневої сесії була запрошена Марія Одежинська, директор „Рідної Школи" у Філядельфії.

Після цієї сесії, дир. Іван Струк висвітлив монтаж „Історія України в образах". Історичні події й постаті від найдавніших часів до сьогодні представлено в 90-ох кольорових прозірках.

Доповіддю д-ра Романа Трача „Про відважних учителів або про творчість у навчанні", яка була ілюстрована короткометражним фільмом, закінчено перший день.

У суботу також влаштовано товариську зустріч учасників Конференції, смачну перекуску українських страв приготувала на зустріч п-і Віра Тодорів. Після вечері можна було розважатися на забаві, яку організував Батьківський Комітет при Дівочій Академії св. Василя Великого.

Одначе більшість учителів, після короткої розваги, пішли на наради окремих комісій: літератури, історії, географії, мови й дошкілля. Деякі з цих комісій працювали до 3-4-ої години ранку.

Другий день Конференції

Недільну частину Конференції започатковано Службою Божою в 7:45 вранці, яку відправив о. Роман Мірчук, катехит „Нашої Української Школи".

Програмово - методичним семінаром керували по черзі д-р Л. Ткач, д-р Є. Федоренко і д-р Р. Дражньовський.

Д-р Л. Ткач поінформувала про праці комісій, а доповнення подали д-р Р. Дражньовський і д-р Б. Корчмарик. Висліди комісії літератури й мови, географії та історії Конференція порекомендувала Управі Шкільної Ради до одобрення.

„Про нові шкільні підручники та навчальні посібники" говорив д-р Є. Федоренко, голова комісії підручників. Одночасно звернувся до вчителів, щоб вони подавали свої огляди про підручники, якими вони користуються в школах, та висловлювали свої критичні завваги, які потрібні для праці Комісії підручників.

У дискусії висловлено бажання, щоб Школи Українознавства користувалися підручниками, які видано Шкільною Радою, якщо вони кращі за інші.

Про найновіший підручник Шкільної Ради „Хрестоматію з української літератури XX сторіччя" Є. Федоренка та П. Маляра говорив дир. В. Іванчук. Він подав докладний огляд підручника, вказав на позитиви й недогляди та ствердив, що „з точки зору вчителів шкіл українознавства ця „Хрестоматія" являється відповіддю на двадцятирічні їхні домагання — вийти із збіркою матеріялів, які дали б погляд на розвиток літератури XX сторіччя, тобто матеріялів, які відповідали б програмі з літератури у старших клясах Шкіл Українознавства". Всі дискутанти погоджувалися з оглядом дир. Іванчука, стверджуючи, що „Хрестоматія" як підручник „вповні задовольняє як і програми навчання, так і вимоги шкіл".

Д-р Р. Дражньовський і д-р О. Лужницький говорили „Про обов'язки та кваліфікації інспекторів (педагогічних дорадників)". Їхні проєкти будуть розіслані по школах з тим, щоб перед своїм З'їздом Шкільна Рада отримала завваги, які можуть бути включені до остаточного оформлення згаданого правильника.

У своєму слові „З матурою чи без матури?" д-р І. Гурин обґрунтував доцільність затримання матуральних чи кінцевих іспитів, а проф. Х. Юзич зосередилась у своїй доповіді на „Ролі Батьківських Комітетів і батьків щодо збереження української мови в школі та вдома".

Після обіду відбулася остання сесія, на якій промовляв інж. Д. Березовський, голова Централі Опікунів Шкіл Українознавства. Доповідач накреслив заходи Централі Опікунів щодо „збереження української мови в школах і вдома", її організаційної діяльности та представив проєкт відсвяткування 100-річчя „Рідної Школи".

Конференція однодушно підтримала відзначення 100 річчя „Рідної Школи" загальним рідношкільним З'їздом з відповідною програмою.

Короткі інформації про стан окремих Шкіл Українознавства подали присутні директори шкіл. Про діяльність Управи Шкільної Ради інформував голова д-р Р. Дражньовський.

Конференція порекомендувала відбути З'їзд Шкільної Ради в червні 1980 року в Клівленді, прийняла загальні резолюції, в яких засудила неймовірний лінгвіцид в Україні, та висловила подяку господареві дир. Б. Тодорову й всім тим, хто йому допомагав на місці, а зокрема учням його школи.

Учасники Конференції висловили бажання, щоб подібні Конференції влаштовувати кожного року.

У Конференції взяли активну участь дві місцеві школи, які не входять в систему Шкільної Ради, а саме: „Рідна Школа" та суботня школа при українській православній церкві Св. Покрови.

Від Української Щадниці отримано писемний привіт за підписом п-і Звенислави Романів і чек на 100 дол. на потреби Конференції, за що було зложено подяку.

У Конференції взяло участь 110 зареєстрованих учасників.

Газету „Америка" орган Союзу Українців Католиків „Провидіння", репрезентував д-р Богдан Романенчук, а щоденник „Свобода", орган Українського Народного Союзу — д-р Євген Федоренко.

При кінці Конференції до залі нарад увійшов Митрополит-Номінат о. прелат Мирослав І. Любачівський, якого привітав під гучні оплески д-р Р. Дражньовський, голова Шкільної Ради. Прослухавши підсумки Конференції, Митрополит-Номінат привітав учасників Конференції і молитвою „Богородице Діво" закрив ще одну успішну Конференцію Шкільної Ради.

„А молодість не вернеться..."

Багато людей сумують, що вони старіються, а вони властиво повинні радіти. Для прикладу я наведу один випадок, який буде потвердженням моєї повищої думки. Минулого тижня я пішов відвідати мого сусіда в шпиталі, який там перебуває вже два роки. Але замість поздоровіти і помолодніти — він зовсім здитинів — і тепер коло нього ходять як коло немовляти. І кому треба такої молодости — краще старітися і жити якнайдовше.

Я маю записаних 500 порад, які повинні б протидіяти старінню і сприяти здоров'ю, але важко це все зрозуміти, бо один вчений мудрець твердить, що тільки так треба робити, як він радить, а другий каже щось зовсім протилежне.

Ось, наприклад: мед — це сконцентрований цукор, його не можна багато вживати — д-р Алсейкер.

Мед має в собі всі потрібні мінерали для здоров'я і вітаміни майже подібні до складників, які має кров людини — д-р Джарвис.

Наш земляк д-р Микола Гайдак професор в Міннесотському університеті три місяці харчувався тільки медом і молоком. Мед і молоко були в сирому стані, не пастеризовані. Д-р Гайдак ввесь час працював, був під наглядом різних осіб, які перевірювали його здоровний стан, ввесь час почувався добре і був зовсім здоровий. Про це написано майже у всіх американських, а навіть европейських енциклопедіях.

Подам ще кілька прикладів, які стосуються прохарчування і поглядів різних осіб на цю справу:

Молоко — добра пожива для молодих і старших — МекФедин;

Молоко добре лише для беззубої дитини, або молодого теляти — Родейл.

Юшка з городини — дуже добра для здоров'я — д-р Луск.

Юшка з городини, без шкірки і зерна нічого не варта. Це чиста вода.

Вода — кожна людина повинна пити щонайменше 6-8 склянок води або одну склянку на кожних 20 фунтів своєї ваги — д-р Алсейкер.

Вода — пити її якнайменше, взагалі обминати плин, коли хто важить трохи забагато — д-р Осінчук.

Овочі — такі, як: помаранчі, ґрейпфрути або цитрини дуже здорові, можна ними жити — фізкультурник П. Бреґ.

Овочі — цитрусові в шлунку перемінюються на луг, а як їх забагато, то можна ослабити шлунок — д-р Джарвіс.

Хліб — про нього я вже писав у „Свободі", він більше робить шкоди чим добра. Замість хліба треба їсти кашу.

Про сіль була добра стаття д-ра Рибака в газеті „Америка", ч. 126. У ній він пише, що всі люди їдять 90 відсотків солі забагато. Сіль спричинюється до високого тиснення крови, виливу крови в мозку і т. п. А наші люди в „старому краю" під час війни йшли поміж ворожими окопами до Коломиї, щоб роздобути бодай трохи соляної ропи. А найгірше мені шкода наших чумаків, що марнували багато часу, бо їздили волами по сіль у Крим. Складники соли має майже вся городина, а найбільше соли має м'ясо. Коли б чумаки замість їздити на Крим сиділи вдома, вирощували б городину, зерно і їли більше волового м'яса — не допустили б в Україну турків і татарів та й інших ворогів. А як турки і татари в степу чумаків наздогнали, то вони веселилися. А ось, які пісні про них склав народ: „Пропив воли, пропив вози пропив ярма і занози", „Шинкарочка молодая на сто рублів надавала, на тисячу приписала", чи „Ти чумаче, ти дураче, твоя жінка вдома плаче..."

А ось ще про дещо хочу написати — це про тих, що приходять до „Сурми" купити або переглянути „Свободу". Звичайно дуже нарікають як там є велике посмертне оголошення або навіть, як після смерти покійного пишуть довшу подяку. Кажуть, що кому це потрібно, померший і так уже не знає, що про нього пишуть, краще писали б за його життя. А ось гарний приклад з минулої неділі в книгарні „Сурма". Скупчилося багато людей, вітають, гратулюють. Підходжу ближче, а це в середині поміж людьми — проф. Петро Меґик, про якого появилася гарна довша стаття авторства Василя Дорошенка. Віддане признання ще за життя дає заохоту до дальшої праці, спонукує до творчости, для збагачення української культури.

Тому й співати і нарікати, що „молодість не вернеться", шкода часу. Хай і старша людина, але коли вона вміє вибрати з життя приємні моменти і ними радіти, вміє по-Божому жити, вона знайде вдоволення і перестане нарікати на старіння.

М. Сурмач

СОЮЗОВЦІ! ПРОДОВЖУЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

Кандидат на посадника Філядельфії відвідав українську дільницю



Під час відвідин Дейвидом Марстеном, республіканським кандидатом на посадника Філядельфії, української дільниці міста 22-го жовтня ц. р. Стоять (зліва): Михайло Я. Смайлі, головний радний УНС Іван Одежинський, Дейвид Марстон, екзекутивний заступник президента УККА і голова СУК „Провидіння" о. шамб. Роберт Москаль, д-р Андрій Шуль і Ярослав Підгірський.

ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Чи знаєте те, що кожний член Українського Народного Союзу може бути організатором членів УНСоюзу і може одержувати за це винагороду? Для цього ви не мусите бути відділовим секретарем чи організатором.

А якщо ви самі ще не є членом нашого братського союзу, то станьте ним тепер. Пишіть або телефонуйте на адресу:

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
Організаційний Відділ
30 Монтгомері вул.
Джерзі Сіті, Н. Дж. 07303
Тел.: (201) 451-2200

Там порадять, який рід забезпечення відповідає вашим потребам і вашим спроможностям. А після того, як станете членом, якщо б ви хотіли стати також організатором Українського Народного Союзу, одержите всі інформації про УНСоюз, потрібні матеріяли, формулярі аплікацій, як також вияснення про нагороди, що їх одержують організатори.

Не зволікайте, коли ви цим зацікавлені, бо то може принести вам чималий заробіток.

Включіться в ряди членів УНСоюзу і цим допоможіть відсвяткувати його 85-ліття!

Люди, які творили Саскачеван

Йдеться про степову провінцію Саскачеван у Канаді, де українські поселенці, як треті по своїй кількості, освоїли й загосподарили ці землі Північного Заходу.

„Нешенел Джеоґрафік" журнал, видання товариства у Вашінгтоні, має за собою поважні наукові праці, атласи, книжки тощо. Одержують його тільки члени товариства, яких є сотні тисяч. Це не прибуткова наукова і виховна асоціяція, опрацьовує різні частини світу і засвітів, а для молодого читача подає їх п. н. „Національний світ". Для старших у різних виданнях, зокрема в журналі. У цьому ж журналі появилася стаття (рік 155, ч. 5, 1979 рік) про українців у Саскачевані, яку ми тут хочемо коротко зреферувати.

Нас зокрема зацікавило питання про людей, як творили Саскачеван, авторства Етель А. Старбірд, члена старшого видавничого складу, з доданням кольорових світлин і побільшених діяграмів, із частин цього краю, Крей Арніса.

На 30-ти сторінках журналу (7"x10") фахово й цікаво показано вклад різних національностей, в цьому тубильців — індіян, у розвиток країни. Вибираю деякі місця зі статті, подаючи зміст, а то й цитати розмов, із зустрічними з авторкою.

Поза британцями й німцями першими піонерами названо українців, починаючи кінцевими роками минулого століття. В діяграмі (жовтою барвою) назначено роки прибуття і скупчень українців (також інших, різними кольорами). Враження імпозантне, бо українців понад 86,000 за переписом 1978 року. Поверхня провінції Саскачеван понад чверть мільйона квадратових миль, населення 947,000, урядова мова англійська і французька, інші мови вживані в місцевих школах. Економія: агрикультура (головно пшениця, ячмінь, ріпаковий олій, лен, овес, кормові продукти); мінерали — поташ — 40 відсотків світової продукції, — нафтова ропа, уран. Більші міста Ріджайна (столиця 154,000 насел.), Саскатун (138,800). Клімат зимою холодний, літом гарячий, на півночі клімат ще гостріший. На 663 сторінці чудова кольорова світлина Лесі Федейко в обіймах Івана Роздільського, як танцювальна пара. Іван, адвокатський аспірант. Батьки його прибули після 2-ої світової війни. Перші поселенці, як згадано, прибули під кінець минулого століття, другі, за словами автора, „в наслідок большевицької революції", після 1-ої світової війни. Сьогодні займають українці солідну позицію в саскачеванській середній і професійній клясах".

На цілій 661 сторінках вадніє фронт стилевої української церкви. Пояснено, що це вежа східнього стилю української греко-православної церкви св. Іллі у Брокстоні, одному з більших міст заселених українцями. Скісні рамена на хресті нагадують розп'ятого Христа з піднесеною в агонії Його ногою, як теж перехрестя розп'яття св. Андрія, покровителя церкви.

Інші сторінки присвячені іншим етнічним групам.

У зустрічі з індіянським племенем Чіпв'янів, що колись становило більшість, сьогодні вони в відношенні 2:1, в користь українців. Повертаючи до минулого століття, змінився краєвид („цибулястими") банями церков і тих адоптованих селян у одіннях із „овечих шкір" (таких модних тепер в Америці — пк), що прибували в трьох хвилях. Перші, коло 1900 років, другі після 1918 року, а третіх нанесла Друга світова війна, як „скорих утікачів, переміщених осіб". Сучасних імігрантів ваблять міські центри. Такими є Анна Марія і Теодор Барани. Вони прибули в 1949 році, після трьох неспокійних років і перебували по таборах. Авторці говорив Теодор: „Ми прийшли жити без боязні і створити правдиву будучність нашим дітям".

А дальше: „Тут добре, якщо хтось хоче працювати і вчитися. Я починав із нічого: малював доми і доставляв опал сусідам. Потім дістав першу працю малювання образів по церквах".

Сучасні його ікони — продовжує авторка — від побережжя до побережжя ясністо (розсвітлюють) церкви, але його скромний стиль життя залишився незмінним. Анна Марія пояснює чому це так: „Ми не бажали собі ніколи — каже вона — ані спеціяльного дому, ані особливого одіння. Все дбали про дітей. Найперше купили їм енциклопедію, черґово піяно, при найважливішому: їхній едукації. Усі п'ятеро градуували, завершуючи свої університетські студії.

Так поступило багато — продовжує авторка — з числа тих 86-ох тисяч саскачеванських українців, що сьогодні стали знатними політиками і професіоналістами.

„Для нас — закінчує Баран — етнічне походження і пов'язання з ним найістотніше. Воно задержує нам мову, культуру, мистецтво, фолкльор (танці), дозволяє плекати звичаї, от хоча б артистичних писанок, чи святкувань за старим календарем".

Коли хтось із суспільства не доцінює культурного вияву етнічних груп, українці реагують у питомий спосіб: зосереджують свою працю у своїх клюбах, чи при церквах. Вони мають найкраще зорганізовані товариства в Саскачевані

Павло Клим

КИТАЙ „ВІДКРИВ ЕВРОПУ"...

(Продовження зі стор. 2)

шовінізм", раніше засуджуваний на комуністичних з'їздах і в пресі, став помічною силою урядової політики.

Тому, згідно з пляном, неросійська більшість народів СССР — „від молдаванина до фина" і від Кавказу до Туркестану, — мусить втратити рідну мову і створити гомогенну масу, виховану в дусі російського патріотизму. Невідомо, чи ця спроба „вирішення національного питання" буде мати успіх. Але загроза висить над неросійськими народами. Бо, окрім примусової русифікації, є й інший спосіб „злиття націй": виселення їх із рідної землі і колонізація російським елементом. Історія царської імперії і практика імперії комуністичної дають немало прикладів викорінювання поневолених народів.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замоподу ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Виставка творів Лляриси Ґіби та Слави Ґеруляк в ґалерії Еко в Детройті

Зобумовлене технікою виконання — килимарство — справа повільної, утяжливої праці. В наших часах, практиковане самостійними майстрами чи творчими мистцями — явище рідкісне, майже екзотичне. Тому детройтська громада виявила велике зацікавлення до виставки Ляриси Ґіби, української мисткині з Румунії, яка на короткий час загостила до Детройту. Всебічно обдарована, вона проявила свій талант у різних формах образотворчого мистецтва, зосередившись останньо на килимарстві. При чому кожен її килим в приблизних розмірах 6x4 стопи є оригінальною композицією. Трактовані реалістично чи півабстрактно кожен насичений її філософією та поглядом на життя.

Вона наголошує циклічність усього існування і розвитку та наростання нового життя на підложжі попереднього. Килим „Трипілля" — це верстви землі різнорідних барв, в долині темніших, в міру наростання ясніших, а серед них гончарський посуд цього часу, в долішніх верствах більш примітивний, в горішніх більш вдалий і більш прикрашений. Визнаючи життєдайну силу сонця вона залюбки вживає його як мотив і пливкі, різнокольорові спіральні лінії довкола нього ілюструють радість буття. Вдала ілюстрація „Осені" в другому килимі. Знову сонце, але вже притишене, нема розбурханих спіраль гарячого літа, є натомість спокійні колеса осінніх барв і ніжно накинене спадаюче листя. Наявно виявлений її погляд на життя в „Триптиху". У формі хреста — ціла судьба людини. Виходячи з підніжжя слабою, вона доходить до повноти своїх сил в середині свого життя, і, розгортаючи руки, творить рівночасно рамена хреста. Не оминути отже в житті, що саме собою є радісним явищем також і терпіння. Килим „Середньовіччя" є образом старинного замку. На темному тлі, з невиразними архітектонічними деталями, вдало оживляє нашу уяву про щось дуже давнє і таємне. Килим „Ніяґара"—це ряд каскадами спадаючих пасем, з ніжними красками веселки в горі. Барвистість і оптимістичний елемент народного інстинкту схоплений в килимі „Когут". У тій композиції стільки самовпевности, руху і радости, що мимоволі хотілобся при ній заспівати якусь буйну, широку пісню. З безпосереднього довкілля зачерпнутий також сюжет „Ворота". Стилізований, все ж таки нагадує ворота селянських огорож. А це все в оточенні головних первнів життя як вода, повітря та земля, представлені звірятами, які серед них живуть.

Оригінальність композиції кожного килиму-картини не закриває цього стану, що вони є виявом духовости, виплеканої на українській почві.

Застосовуючи техніку „haute lisse", яка полягає на уживанню малого числа тонких ниток на просторі одного сантиметра, вона осягає тінювання барв і рівночасно враження глибини. Ляриса Ґіба градуантка Інституту Мистецтв в Букарешті. Першу самостійну виставку мала в 1954 році. Вже в наступному році вона одержала нагороду на фестивалі молоді в Варшаві. Її праці знаходяться в цілому ряді міст в Румунії, як також в Міляно, Венеції, Монтреалю, Лондоні та інших.

Виставка відбувалася в ґалерії ЕКО в другій половині вересня і першого тижня листопада рівночасно з виставкою керамічної скульптури Слави Ґеруляк. Найчастіша тема її праць — це стилізовані дівочі постаті в народних одягах та декоративний посуд. Сягаючи навіть у мітологію вона відтворює мінотаврів із головами українських дівчат. Кольори її орнаменту спокійні, переважно з рослинного світу. Навіть у декоративнім посуді Слава Ґеруляк послуговується людськими постатями з фантастичними формами, що вказує на її багату винахідливість і фантазію.

Володимир Баран

ЗНОВУ ВІДНОТОВАНО АТОМНІ ВИПРОБУВАННЯ СССР

Вашінгтон, Д. К. — У середу, 24-го жовтня ц. р., о год. 2-ій вночі Перевірочна Система Атомної Енерґії зарекордувала сейсмічні сиґнали, які вказували на підземні нуклеарні випробування СССР на північ від Каспійського моря. Речник Енергетичного департаменту повідомив, що це були 12-ті з черги совєтські атомні випробування цього року.

ЗУСТРІЧ З ЕММОЮ АНДІЄВСЬКОЮ ТА ІВАНОМ КОШЕЛІВЦЕМ В УІА

Ню Йорк, Н. Й. — У суботу, 10-го листопада ц. р., о год. 7:30 вечора тут в Українському Інституті Америки при 2 Схід 79-та вулиця відбудеться, заходами Ню Йоркської Групи і Видавництва „Сучасність", зустріч з Еммою Андієвською та Іваном Кошелівцем. Після програми — товариська зустріч.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 10-го ЛИСТОПАДА 1979 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Звичайні місячні збори Т-ва ім. І. Франка 266-ий Відд., о год. 7:30 веч. в домі Укр. Амер. Горож. Клюбу при 3-5 Теллер вул. Є важні справи до полагодження, тому проситься всіх чл. прибути, а особливо членів Управи та чл. місцевої каси. — С. Когут, предс., М. Кривулич, кас., В. Вархола, секр.